БЕХАТАРИИ ОЗУҚАВОРӢ ВА КАМБИЗОАТӢ №2-2019

АГЕНТИИ ОМОРИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Агентство по статистике при Президенте Республики Таджикистан

Ҳайати таҳририя:
Г.Ҳасанзода - Раиси ҳайати таҳририя
Аъзоёни ҳайати таҳририя: Шокирзода Ш., Холиқзода М., Давлатзода Қ., Қосимов Х., Набизода А., Минакова С., Абдулҳамидзода З., Ҷурабойзода З., Гургов Ҳ., Асматбекзода Ф., Наҷибуллоев А.

Масъулин:

- барои фаслҳои буллетен

Омори демографӣ, шуғли аҳолӣ	Ҷурабойзода З.	221-49-91
Омори иҷтимоӣ	Насриддинов Ҳ.	227-94-88
Омори нарх ва таърифа	Наҷибуллоев А.	227-94-89
Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ, молия ва қарз	Минакова С.	227-98-71
Савдо, фаъолияти иқтисодии хориҷӣ	Гургов.Ҳ.	227-82-66
Кишоварзӣ, омори табиат ва ҳифзи муҳити зист	Абдулҳамидзода З.	227-81-14

- таҳияи ҳуҷҷати асосӣ, танзими фаслҳо, ороиши техникӣ ва дизайн	Раёсати ҷамъбасту таҳлили иқтисодӣ ва робитаҳои байналмилалӣ Набизода А.Н. тел.221-23-87 E-mail: stat@tojikiston.com
-барои нашри маҷмӯа	Сардори МД МКҲ -и Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷкистон Қосимов Х.М. тел. 227-96-09

Муқаддима

Мувофиқи Матритсаи комиссияи Аврупоии Ислоҳоти Сиёсати Меморандум дар бораи ҳамдигарфаҳмӣ оид ба Барномаи бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо мақсади таъмин намудани низоми иттилооти таъҷилӣ ва таҳлили вазъи бехатарии озуқаворӣ дар ҷумҳурӣ ва мӯътамадии маълумотҳо, огоҳонидани истифобарандагони маълумотҳои бехатарии озуқаворӣ, инчунин, дар бораи таҳия ва нашри буллетен ҳар семоҳа оид ба бехатарии озуқаворӣ қарор қабул карда шуда буд.

Агентии омор аз соли 2005 ин ҷониб, оид ба бехатарии озуқаворӣ маводҳои таҳлилӣ пешниҳод менамояд. Ин буллетени таҳлилӣ дар се моҳ як маротиба бо се забон (тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ) аз нашр мебарояд.

> *«Мафҳуми бехатарии озуқаворӣ дастрас будани озуқаворӣ ба ҳамаи одамон ҳама вақт барои ҳаёти солим ва фаъолона зарур мебошад. Яъне таҳти мафҳуми бехатарии озукаворӣ ба миқдори кофӣ мавҷуд будани хӯрокворӣ, хӯрокворӣи зикршударо дастрас кардани хонаводаҳо (чӣ аз бозор ва чӣ аз дигар манбаъ, ки қобилияти кофии харидорӣ ба эътибор гирифта мешавад), инчунин ба миқдори зарурӣ истеъмол кардани хӯрокворӣ дар назар дошта мешавад».*

Маълумотҳои заминавӣ барои буллетен оид ба бехатарии озуқаворӣ инҳоянд: истеҳсоли маҳсулоти озуқа, мавҷуд ва дастрас будани озуқаворӣ, замини кишт, истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, хусусиятҳои умумии иқлим, вазъияти истеъмол ва саломатӣ, бо об таъмин будан, нарх ва нишондиҳандаҳои миқдорӣ, ки аз вазъияти бозори озуқаворӣ шаҳодат медиҳанд.

Дар замимаҳои буллетен нишондиҳандаҳо барои Ҳуҷҷати Стратегияи миллии рушд барои то соли 2030 ва Барномаи миёнамӯҳлати рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2016-2020, нишондиҳандаҳо дар бораи хӯроки аҳолӣ ва гурӯҳҳои гуногуни иҷтимоию иқтисодии он дарҷ шудаанд.

Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа нашри буллетени иттилоотӣ дар бораи бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо иштироки як қатор вазорату идораҳо (Вазорати молия, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Муассисаи давлатии обуҳавошиносӣ ва ғайраҳо) таҳия ва нашр менамояд.

Нашрия барои мутахассисон ва ҳам барои ҳамаи хоҳишмандон равона карда шудааст.

Тавсия, пешниҳод ва мулоҳизаҳоро нисбати мазмуни буллетен ва шакли пешниҳоди маълумотҳои оморӣ ба Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нишонаи зер ирсол намудан мумкин аст.

734025 Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш.Душанбе, кӯчаи Бохтар, 17
Тел: (992372) 2212387
Факс (992372) 2214375
E-mail: stat@tojikiston.com

© Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2019

МУНДАРИҶА

Муқаддима 3
МАЗМУНИ МУХТАСАР 7
ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҲОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДӢ 9
1.2.Индекси нарх ва таърифаҳо 10
1.3. Савдои хориҷӣ.. 10
1.4. Бозори меҳнат 11
ФАСЛИ II. МАВҶУД БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ..13
2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ 13
2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ 13
2.1.2. Растанипарварӣ 15
2.1.3. Чорвопарварӣ.. 16
2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда... 17
2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ.. 19
2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳолӣ 20
ФАСЛИ III. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ 21
3.1. Таҳлили нархҳои истеъмолӣ... 21
3.2. Даромад ва хароҷот.. 25
3.2.1. Даромад.. 25
3.2.2. Хароҷот 25
3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон 26
3.3.1.Арзёбии камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон..27
3.3.2. Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонаводаҳое, ки беш аз нисфи даромади худро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд 30
ФАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНӢ 30
4.1. Озуқаворӣ истеъмол кардани аҳолӣ...31
4.2. Нишондиҳандаҳои бехатарии озуқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳолӣ вобаста........ нестанд.. 33
4.2.1. Беморӣ... 33
4.2.2.Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ 35
МЕТОДОЛОГИЯ...38
Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу хаво дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи дуюми соли 2019 41
Замимаи 2. Индикаторҳои мақсадноки асосии СМР-2030.................................... 44
Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклухт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг).. 47

Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмолӣ аз рӯи семоҳаҳои солҳои 2016 - 2019 дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг) 48

Замимаи 5. Нишондиҳандаҳои ҷудогонаи буҷети хонаводаҳо аз рӯи гурӯҳҳои даҳфоизаи аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумотҳои тадқиқоти интихобии хонаводаҳо) 50

Замимаи 6. Тақсимоти хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи даромади пулии умумии ҳар аъзои хонавода ва даромади дар ихтиёрдоштаи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нимсолаи I солҳои 2018-2019 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз) 52

Замимаи 7. Хароҷоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо) 53

Тақсимоти хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи хароҷоти истеъмолӣ дар нимсолаи I соли 2018 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо; ба ҳисоби фоиз) 55

Тақсимоти хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи хароҷоти истеъмолӣ дар нимсолаи I соли 2019 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз) 56

Замимаи 8. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо) 57

МАЗМУНИ МУХТАСАР

- Ҳаҷми маҳсулоти умумии кишоварзӣ дар моҳҳои январ - июни соли 2019 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 7789,9 млн.сомониро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2018-ум бо нархҳои муқоисавӣ 10,8 фоиз зиёд мебошад, аз он ҷумла дар соҳаи растанипарварӣ 5072,4 млн. сомонӣ ё ки 12,2 фоиз зиёд ва чорвопарварӣ 2717,5 млн. сомонӣ ё 8,4 фоиз зиёд аст.

- Дар моҳҳои январ - июни соли 2019 ҳаҷми истеҳсоли гӯшт (дар вазни зинда) дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо 73996 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2018-ум 5,2 фоиз зиёд аст. Ҳаҷми умумии истеҳсоли шир дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ дар моҳҳои январ - июни соли 2019 - ум 364216 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2018-ум 2,8 фоиз зиёд мебошад.

- Воридоти молҳои озуқаворӣ дар моҳҳои январ - июни соли 2019 нисбат ба моҳҳои январ - июни соли 2018- ум 11,2 фоиз зиёд шудааст, аз он ҷумла воридоти тухм 30,8 фоиз, орд 47,3 фоиз, равғани растанӣ 39,4 фоиз, гандум 6,9 фоиз, сабзавоти консервашуда, қайлаҳои помидор 1,9 баробар, макарон, угро, макарони қӯчқорак 29,8 фоиз, сабзавот 16,7 фоиз, қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ 18,3 фоиз, меваҷот ва бехмеваҳо 0,6 фоиз. Зимнан, дар ин давра воридоти картошка 89,0 фоиз, шарбати мева ва сабзавот 28,6 фоиз, шир ва маҳсулоти ширӣ 2,5 фоиз кам шудааст.

- Аз аввали соли 2019 нархи маҳсулоти хӯроквории зерин қимат шудааст: бехпиёз 2,3 баробар, сабзӣ - 77,4 фоиз, гӯшти гов - 14,5 фоиз, гӯшти гӯсфанд - 13,8 фоиз, биринҷ - 12,0 фоиз, орди навъи 1-ум - 4,3 фоиз ва шакар 0,2 фоиз. Дар айни ҳол, нархи помидор 54,0 фоиз, бодиринг - 37,8 фоиз, картошка - 17,8 фоиз, нахӯд - 11,4 фоиз, шир - 9,4 фоиз, карам - 8,2 фоиз ва тухм - 6,5 фоиз арзон шудааст.

- Шумораи қувваҳои корӣ[1] (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи июни соли 2019-ум 2376,7 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2324,7 ҳазор нафар (97,8 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодиёт машғуланд ва 52,0 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 2,2 фоизи шумораи қувваҳои кориро ташкил медиҳанд.

- Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар нимсолаи I соли 2019 мисли пештара даромади меҳнатӣ – 53,3 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ – 4,9 фоиз мебошад. Дар нимсолаи I соли 2019 таносуби даромади миёнаи гурӯҳҳои мухталифи даҳфоизаи аҳолӣ 10,0 баробарро ташкил кардааст.

[1] Мафҳуми «аҳолии дар иқтисодиёт фаъол» мувофиқи қарори 19-умин Конференсияи байналмилалии оморчиёни меҳнат «Резолютсия оид ба омори фаъолияти меҳнатӣ, шуғл ва қувваҳои кории истифоданашуда» бекор карда шуд.

- Дар нимсолаи I соли 2019 истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби миёна ба як нафар узви хонавода 80,4 килограммро ташкил медиҳад.

- Дарачаи музди ҳақиқии меҳнат (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи июни соли 2019 нисбат ба моҳи майи соли 2019- ум 10,6 фоиз ва нисбат ба моҳи июни соли 2018-ум бетағйир мондааст.

- Музди меҳнати камтарин дар моҳи июни соли 2019 дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, хоҷагии ҷангалпарварӣ ва моҳипарварӣ – 522,14 сомониро ташкил дод.

- Маблағи умумии қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат бо назардошти солҳои гузашта то охири моҳи июни соли 2019 – ум 38332,6 ҳазор сомониро ташкил додааст, аз ҷумла дар соли ҳисоботӣ маблағи қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат 10267,7 ҳазор сомонӣ мебошад, ки нисбат ба маблағи умумии қарздорӣ 26,8 фоизро ташкил медиҳад.

- Қарздории аз ҳама зиёд дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар саноати истихроҷи канданиҳои фоиданок – 13282,5 ҳазор сомонӣ (34,7 фоиз аз маблағи умумӣ), истеҳсоли коркард (саноати коркард) – 5529,0 ҳазор сомонӣ (14,4 фоиз), сохтмон – 3710,3 ҳазор сомонӣ (9,7 фоиз), кишоварзӣ, хоҷагии ҷангал ва моҳипарварӣ – 3057,5 ҳазор сомонӣ (8,0 фоиз) боқӣ мондааст.

ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҲОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДӢ

Нишондиҳандаҳои иҷтимоию иқтисодӣ, ки дар поён пешниҳод шудаанд, вазъи умумии иқтисодиёти мамлакатро барои таҳлили ҳолати бехатарии озуқаворӣ тавсиф менамоянд.

Ҷадвали 1: Нишондиҳандаҳои асосии иҷтимоию иқтисодӣ

	с.2017	с.2018	нимсолаи I с.2019[1]
Шумораи аҳолии доимӣ, (дар охири давра) млн.нафар	8,9	9,1	9,2
ММД-и номиналӣ (млн. сомонӣ)	61197,6	68844,0	х
аз он ҷумла ба ҳисоби фоиз:			
кишоварзӣ	21,3	18,7	х
саноат	17,2	17,2	х
хизматрасонӣ ва савдо	51,2	53,4	х
ММД ба ҳар сари аҳолӣ (сомонӣ)	6925,2	7638,2	х
Афзоиши ММД, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	7,1	7,3	х
Касри/фоидаи буҷети давлатӣ (ба ҳисоби фоиз нисбат ба ММД)	-3,8	-0,9	х
Индекси нархҳои истеъмолӣ, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	107,3	103,8	107,7
Индекси нархи молҳои озуқаворӣ	109,1	102,5	110,7
Индекси нархҳои хизматрасонӣ	106,0	105,9	102,1
Қурби сомонӣ нисбат ба доллар	8,5497	9,1512	9,4385
Сатҳи бекории расмӣ ба қайд гирифташуда (фоиз)	2,1	2,0	2,2
Шумораи бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда, ҳазор нафар	49,7	47,5	52,0
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	93,7	95,6	96,2
Музди меҳнати миёнаи ҳармоҳа (сомонӣ)	1147,79	1237,47	1335,22
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	119,5	107,8	111,1
Тарози (баланси) савдо (млн. доллар)	-1576,8	-2076,2	-995,8
Ҳиссаи озуқаворӣ дар воридот, ба ҳисоби фоиз	23,0	19,6	23,1
Ҳиссаи озуқаворӣ дар содирот, ба ҳисоби фоиз	2,6	2,3	3,05

1) маълумотҳои пешакӣ

х) маълумотҳои ММД дар моҳҳои июл-августи соли 2019 омода мешаванд.

Манбаъ: Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

1.2.Индекси нарх ва таърифаҳо

Индекси нархҳои истеъмолӣ дар моҳи июни соли 2019-ум 100,4 фоиз, аз он ҷумла ба молҳои озуқа – 100,4 фоиз, молҳои ғайриозуқа – 100,6 фоиз ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ – 100,1 фоизро ташкил дод.

Аз аввали соли 2019 индекси нархҳои истеъмолӣ 104,0 фоиз, аз он ҷумла ба молҳои озуқа – 106,6 фоиз, ба молҳои ғайриозуқа – 100,9 фоиз ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ – 100,9 фоизро ташкил кард.

Графики 1: Тағйироти индекси нархҳои истеъмолии молҳои озуқа, ғайриозуқа ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ (дар охири моҳ ба ҳисоби фоиз нисбат ба моҳи декабри соли 2017)

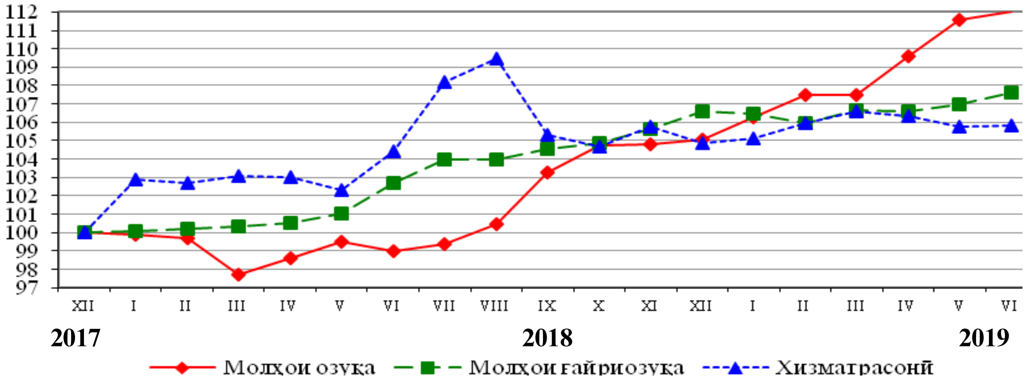

Дар давоми моҳҳои январ - июни соли 2019 афзоиши нархи молҳои озуқа нисбат ба нархи молҳои ғайриозуқа бештар тағйир ёфтааст.

Дар фасли 3 оид ба дастрас будани аҳолӣ ба озуқаворӣ маълумоти муфассал оварда шудааст.

1.3. Савдои хориҷӣ

Дар моҳҳои январ - июни соли 2019 гардиши савдои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон 2136,9 млн. доллари ИМА - ро ташкил дод, ки нисбат ба моҳҳои январ - июни соли 2018-ум 3,8 фоиз ё 77,3 млн. доллар зиёд мебошад. Тарози савдо манфӣ буда, дар моҳҳои январ - июни соли 2019–ум -995,8 млн.долларро ташкил кард. Ҷумҳурии Тоҷикистон бо 100 мамлакат, аз он ҷумла бо 10 мамлакати ИДМ ва бо 90 мамлакати хориҷи дур муносибати савдои хориҷӣ дорад.

Дар гардиши савдои хориҷӣ ба ҳиссаи мамлакатҳои ИДМ 54,5 фоиз ё 1164,2 млн. доллар ва ба ҳиссаи мамлакатҳои хориҷи дур 45,5 фоиз ё 972,7 млн. доллар рост меояд. Касри тарози савдо бо мамлакатҳои ИДМ –751,8 млн. доллар, бо мамлакатҳои хориҷи дур –244,0 млн. долларро ташкил додааст.

Содироти мол дар моҳҳои январ - июни соли 2019 -ум 570,6 млн.долларро ташкил кард, ки нисбат ба моҳҳои январ - июни соли 2018-ум 8,1 фоиз ё 42,6 млн. доллар зиёд аст.

Воридоти мол ба ҷумҳурӣ 1566,3 млн. долларро ташкил кардааст, ки нисбат ба моҳҳои январ - июни соли 2018-ум 2,3 фоиз ё 34,7 млн.доллар зиёд шудааст.

Дар содирот аз ҷумлаи маҳсулоти растанӣ ҳиссаи меваҷот ва сабзавот бештар аст, ки бо арзиши умумии 6065,1 ҳазор доллар ва сабзавот ба маблағи 3643,8 ҳазор доллар, дар воридот бошад, гандум ба маблағи 107891,0 ҳазор доллар ва орд ба маблағи 5914,5 ҳазор доллар афзалият доранд.

1.4. Бозори меҳнат

Шумораи қувваҳои корӣ[2] (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи июни соли 2019-ум 2376,7 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2324,7 ҳазор нафар (97,8 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодиёт машғуланд ва 52,0 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 2,2 фоизи шумораи қувваҳои кориро ташкил медиҳанд.

Шумораи бекорони дар Агентиҳои меҳнат ва шуғли аҳолии Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон расмӣ ба қайд гирифташуда дар охири моҳи июни соли 2019-ум 52,0 ҳазор нафарро ташкил карда, нисбат ба моҳи июни соли 2018-ум 3,8 фоиз кам шудааст. Аз ҷумлаи бекорони бақайд гирифташуда занон 47,4 фоиз (24,7 ҳазор нафар). Сатҳи бекории расмӣ бақайд гирифташуда, нисбат ба шумораи қувваҳои корӣ 2,2 фоизро ташкил кардааст.

Ҳиссаи бештари бекорони расмӣ ба қайд гирифташударо то охири моҳи июни соли 2019 шахсоне ташкил медиҳанд, ки тайёрии касбӣ надоранд ва шахсоне, ки муддати тӯлонӣ дар ҷустуҷӯи кор ҳастанд (87,8 фоизи шумораи умумии бекорони ба қайд гирифташуда ё 45,7 ҳазор нафар). Ғайр аз ин, 66,7 фоизи бекорони ба қайд гирифташуда таҳсилоти миёнаи умумӣ ва миёнаи нопурра доранд (34,7 ҳазор нафар). Ин омилҳо ба пайдо кардани ҷои корӣ ба бекорон мушкилот меорад.

Бекории пинҳонӣ машғулияти нопурра мебошад, дар ҳолате ки истеҳсолот бозистодааст, як қисми кормандон ба рухсатии маҷбурӣ ё ба корҳои реҷаашон ҳафтаи нопурра ё рӯзи кории нопурра мераванд. Дар моҳҳои январ - июни соли 2019-ум 4,2 ҳазор нафар бо ташаббуси маъмурият ба рухсатии маҷбурӣ фиристода шудаанд, ки аз он ҷумла 3,5 ҳазор нафарашон (83,1 фоиз) бе ҳифзи музди меҳнат мондаанд. Дар реҷаи ҳафтаи нопурраи корӣ ва рӯзи кории нопурра 0,2 ҳазор нафар кор кардааст. Сатҳи бекорӣ бо назардошти бекории пинҳонӣ 2,4 фоизи қувваҳои кориро ташкил дод.

Дараҷаи музди ҳақиқии меҳнат (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи июни соли 2019 нисбат ба моҳи майи соли 2019- ум 10,6 фоиз ва нисбат ба моҳи июни соли 2018-ум бетағйир мондааст.

Музди меҳнати камтарин дар моҳи июни соли 2019 дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, хоҷагии ҷангалпарварӣ ва моҳипарварӣ – 522,14 сомониро ташкил дод. Музди меҳнати аз ҳама баланд дар бахши воқеии иқтисодиёт дар истихроҷи канданиҳои фоиданок – 2749,50 сомонӣ, сохтмон – 2206,26 сомонӣ, таъмини нерӯи барқ, газ, буғ ва хунуккунии ҳаво – 1999,07 сомонӣ, саноати коркард – 1584,16 сомонӣ ва дар соҳаи таъминоти об, тозакунӣ, коркарди партовҳо ва коркарди дуюмдараҷа – 898,15 сомониро ташкил медиҳад. Умуман дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди миёнаи

[2] Мафҳуми «аҳолии дар иқтисодиёт фаъол» мувофиқи қарори 19-умин Конференсияи байналмилалии оморчиёни меҳнат «Резолютсия оид ба омори фаъолияти меҳнатӣ, шуғл ва қувваҳои кории истифоданашуда» бекор карда шуд.

ҳармоҳаи меҳнат дар моҳи июни соли 2019-ум 1512,13 сомониро ташкил дод ва нисбат ба моҳи июни соли 2018-ум 0,8 фоиз зиёд шудааст.

Дар бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди меҳнати аз ҳама баланд дар кормандоне, ки фаъолияти миёнаравиҳои молиявӣ ва суғуртаро иҷро мекунанд – 3338,29 сомонӣ, дар соҳаи иттилоот ва алоқа 2599,38 сомонӣ, дар соҳаи нақлиёт ва хоҷагии анбор – 1908,22 сомонӣ ва дар амалиётҳо бо амволи ғайриманқул – 1312,99 сомонӣ ба қайд гирифта шудааст. Умуман музди миёнаи ҳармоҳаи меҳнати кормандони бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар моҳи июни соли 2019-ум 1494,26 сомониро ташкил дод, ки нисбат ба моҳи июни соли гузашта, 11,3 фоиз зиёд шудааст.

Графики 2: Динамикаи индекси нархҳои истеъмолӣ, музди номиналӣ ва ҳақиқии меҳнат (январи соли 2015 = 100)

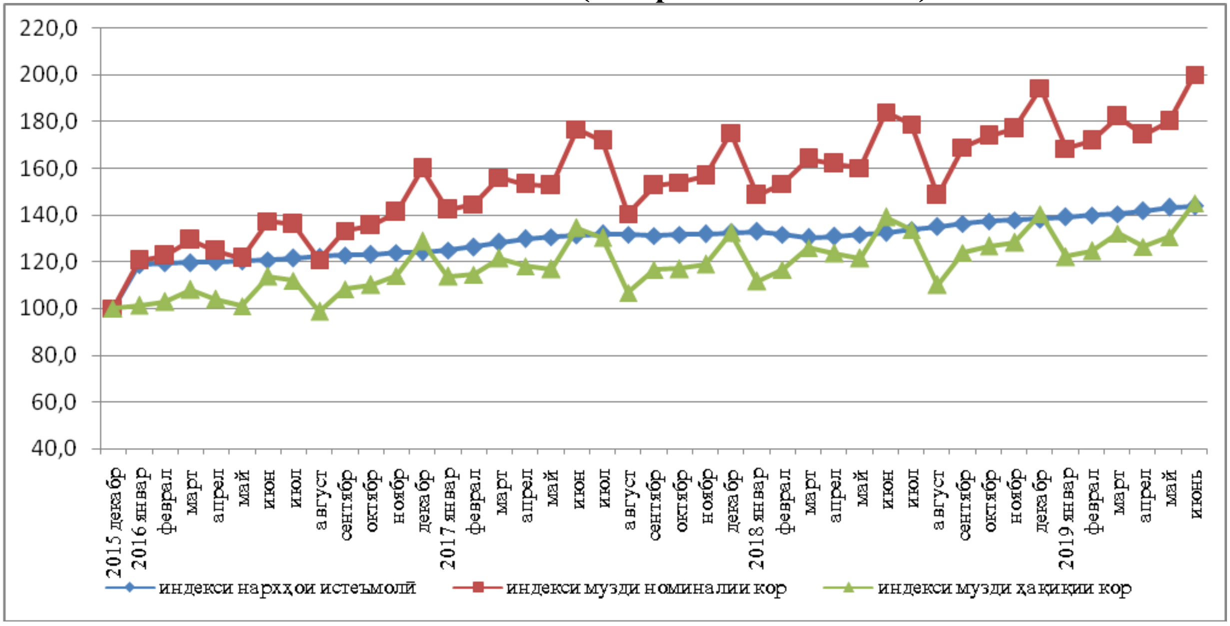

Маблағи умумии қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат бо назардошти солҳои гузашта то охири моҳи июни соли 2019 – ум 38332,6 ҳазор сомониро ташкил додааст, аз ҷумла дар соли ҳисоботӣ маблағи қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат 10267,7 ҳазор сомонӣ мебошад, ки нисбат ба маблағи умумии қарздорӣ 26,8 фоизро ташкил медиҳад.

Қарздории аз ҳама зиёд дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар саноати истихроҷи канданиҳои фоиданок – 13282,5 ҳазор сомонӣ (34,7 фоиз аз маблағи умумӣ), истеҳсоли коркард (саноати коркард) – 5529,0 ҳазор сомонӣ (14,4 фоиз), сохтмон – 3710,3 ҳазор сомонӣ (9,7 фоиз), кишоварзӣ, хоҷагии ҷангал ва моҳипарварӣ – 3057,5 ҳазор сомонӣ (8,0 фоиз) боқӣ мондааст. Дар бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ қарздории аз ҳама зиёд дар соҳаи нақлиёт ва хоҷагии анбор – 10564,1 ҳазор сомонӣ (27,6 фоиз аз маблағи умумии қарздорӣ), фаъолияти касбӣ, илмӣ ва техникӣ 797,3 ҳазор сомонӣ (2,1 фоиз) ва дар иттилоот ва алоқа 261,1 ҳазор сомонӣ (0,7 фоиз) ба қайд гирифта шудааст.

ФАСЛИ II. МАВҶУД БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ

Мавҷуд будани озуқаворӣ - мавҷудияти миқдори озуқаворӣ дар натиҷаи истеҳсоли худӣ ё аз ҳисоби бозор мебошад. Дар сатҳи мамлакат мавҷуд будани озуқаворӣ аз рӯи ҷамъи захираҳои озуқаворӣ, воридоти тиҷоратӣ, ёрии озуқаворӣ ва истеҳсолоти худӣ муайян карда мешавад. Ба мавҷудият омилҳои зерин: шароити обу ҳаво, ҳосилнокӣ, саршумор ва маҳсулнокии чорво, нархи муқарраркардаи истеҳсолкунандаҳо ба озуқаворӣ, нархи хӯрокворӣ дар мамлакатҳои ҳамсоя, инчунин масъалаҳои сиёсати дохилӣ, ки истеҳсолот, савдо, тақсимот ва нархгузориро муайян менамоянд, ба назар гирифта мешаванд.

2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ

Ҳаҷми маҳсулоти умумии кишоварзӣ дар моҳҳои январ - июни соли 2019 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 7789,9 млн. сомониро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2018-ум бо нархҳои муқоисавӣ 10,8 фоиз зиёд мебошад, аз он ҷумла дар соҳаи растанипарварӣ 5072,4 млн. сомонӣ ё ки 12,2 фоиз зиёд ва чорвопарварӣ 2717,5 млн. сомонӣ ё 8,4 фоиз зиёд аст.

2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ
Таъсири шароити обу ҳаво ва иқлим ба растанипарварӣ

Апрел. Моҳи апрели давраи гузариш бо сабаби зиёд ворид гардидани нури бошиддати офтоб ҳарорати ҳаво баланд мегардад. Моҳи апрели соли 2019 дар ҷумҳурӣ ҳавои гармимӯътадил ба қайд гирифта шуд.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво мувофиқи меъёр, дар баъзе ноҳияҳо ба 1^0С ва дар ВМКБ ба 2^0С пасттар аз меъёриқлимӣ буд. Дар ноҳияҳои доманакӯҳ 14-18^0С гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 3-11^0С гарм, (Дарвоз 13^0С гарм) дар шарқи ВМКБ -1-3^0С хунукӣ ба қайд гирифта шуда буд.

Миқдори боришоти моҳона дар бисёри ноҳияҳо ҳудуди меъёр, дар баъзе маҳалҳо аз меъёр зиёд. Вилояти Хатлон (89-203 фоиз), НТҶ (41-127 фоиз), вилояти Суғд (50-226 фоиз) ва дар ВМКБ (134-236 фоиз)-ро ташкил дод.

Моҳи **апрел** дар дарёҳои ҷумҳурӣ баланд шавии сатҳи об мушоҳида гардид. 3-4 ва 21-22 апрел дар натиҷаи селхезиҳо дар дарёи Ёхсу, дарёҳои аз нишебиҳои ҷануби қаторкӯҳи Ҳисор ҷоришаванда, Вахш ва Панҷ (дар мавзеъи дидбонгоҳи Хирманҷо) якбора баландшавии сатҳи об мушоҳида гардид.

Сарфи миёнаи моҳонаи оби дарёҳои ҷумҳурӣ дар ҳудуди меъёр ва аз меъёр баланд буд (90-180 фоиз), ба истиснои дарёҳои Сурхоб-Сомончи, Кофарниҳон, Қаратоғ ва Исфара, ки сарфи миёнаи моҳонаи об аз меъёр паст буд (45-89 фоиз).

Май. Дар ҷумҳурӣ моҳи май ҳарорати ҳаво нисбатан гарм тавсиф карда шуд. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво аз меъёр то 2+3^0С баланд буда, ҳарорати миёнаи бисёрсола дар водиҳои ноҳияҳои доманакӯҳ 16+26^0С гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 10+18^0С гарм, (Дарвоз +20^0С гарм), дар баландкӯҳҳои ВМКБ 4+7^0С гармиро ташкил дод.

Ҳарорати ҳаво дар даҳрузаи дуюм ва сеюми моҳи май хело гарм буд, ҳангоми дар водиҳо ҳарорати баладтарини ҳаво то 33+39^0С баланд шудан, дар баъзе ноҳияҳои ҷанубӣ то 40+41^0С гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ то 23+30^0С гарм, (Дарвоз 20^0С гарм) ва дар ноҳияҳои баландкӯҳ 13-19^0С гармиро ташкил дод. Ҳарорати миёнаи шабонарӯзи аз меъёр ба 3-6^0С гармӣ баланд шуд.

Миқдори боришоти моҳона аз меъёр паст буда, дар вилояти Хатлон (12-73 фоиз), вилояти Суғд (51-115 фоиз), дар НТҶ (17-90 фоиз) дар ғарби ВМКБ (53-119 фоиз) ва дар шарқи ВМКБ (25-71 фоиз) аз меъёрро дар бар гирифта буд.

Дар даҳаи дуюм ва сеюми моҳи май дар ҷумҳурӣ обноки баланди дарёҳо боқи монд. Дар охири даҳаи сеюми моҳи май дар дарёҳои аз нишебиҳои ҷануби қатор кӯҳи Ҳисор ҷоришаванда, Ёхсу, Сурхоб (ҷанубӣ) пастшавии сатҳи об мушоҳида гардид. 19 май дар дарёҳои Ёхсу (дар дидбонгоҳи Восеъ, Карбостонак), Кофарниҳон (дар дидбонгоҳи Тарткӣ) ва Обихингоб (дидбонгоҳи Тавилдара) обхези то 48-104 см ба ҳисоби миёна дар як шабонарӯз ба вуҷуд омад, ки ба харобшавии роҳҳо оварда расонд.

Июн. Дар ҷумҳурӣ моҳи июн ҳавои мӯътадил тавсиф карда шуд. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар қисми зиёди ноҳияҳо аз меъёр то 1+2^{0}С баланд буда, дар баъзе ноҳияҳои алоҳидаи кӯҳӣ дар ҳади меъёр (танҳо дар Дарвоз аз меъёр +1^{0}С поён) ва дар водиҳои ноҳияҳо 28+30^{0}С гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳ 23+25^{0}С гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 17+22^{0}С гарм (дар Дарвоз то +24^{0}С гарм), дар баландкӯҳҳо 8+11^{0}С гармиро ташкил доданд.

Миқдори боришоти моҳона дар қисмати зиёди ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёр паст ва дар баъзе ҳолатҳо наздик ба меъёр шуда, танҳо дар баъзе ноҳияҳои ВМКБ аз меъёр баланд шуда, ташкил доданд: дар вилояти Суғд 13-59 фоиз (Деҳавз 126 фоиз), дар вилояти Хатлон 0-96 фоиз (Исанбой 121 фоиз), дар НТҶ 69-119 фоиз дар нишебиҳои ҷанубӣ қаторкӯҳҳои Ҳисор 41-77 фоиз, дар ВМКБ 6-40 фоиз ва дар баъзе ҳолатҳо 133-200 фоиз меъёрро ташкил доданд.

Боришот бо боридани шиддатнокии гуногун дар давоми 2-8 рӯз дар водиҳои ноҳияҳои доманакӯҳ (меъёр 1-5 рӯз) дар ноҳияҳои кӯҳӣ 8-12 рӯз (меъёр 7-12 рӯз) ташкил дод.

Боридани боронҳои пуршиддат бо раъду барқ дар 6, 25 ва 30 июн борид ва шиддатнокии аз ҳад зиёди борон 25 июн дар Дарбанд дар давоми 12 соат 23 мм (меъёри моҳона 31мм), Рашт 20 мм, Бустонобод 17 мм мушоҳида карда шуд. Рӯзи 30 июн дар Шаҳристон 19мм ба қайд гирифта шуд.

Дар қисми зиёди моҳ дар баъзе ноҳияҳои алоҳида раъду барқ ба амал омада, аммо дар рӯзҳои алоҳидаи моҳ дар вилояти Хатлон ва НТҶ чангу ғубор мушоҳида карда шуд.

Моҳи июн дар дарёҳои ҷумҳурӣ пастшавии сатҳи об мушоҳида гардид. Дар охири даҳаи дуюм ва аввали даҳаи сеюм дар дарёҳои ВМКБ, Исфар Вахш ва Зарафшон баландшавии обноки мушоҳида гардид.

Сарфи миёнаи моҳонаи оби дарёҳои ҷумҳурӣ дар ҳудуди меъёр ва аз меъёр баланд буд (98-165 фоиз), ба истисноии дарёҳои Ёхсу ва Қаратоғ, ки сарфи миёнаи моҳонаи об аз меъёр паст буд (56-86 фоиз).

Ҷадвали 2: Ҳолати обанборҳо дар 31 июни соли 2019

обанбор	тағйирот дар давоми моҳ млн.м^3	ҳаҷми об дар соли 2019		ҳаҷми об дар соли 2018	
		млн.м^3	бо фоиз нисбат ба ғунҷоиш	млн.м^3	бо фоиз нисбат ба ғунҷоиш
Қайроққум	-176	3360	80,9	3453	83,1
Норак	1013	7753	73,8	7742	73,7

2.1.2. Растанипарварӣ

Ҷадвали 3: Замини кишт ва ҷамъоварии умумии ҳосил

	с.2017	с.2018	нимсолаи I с.2019
Замини кишт, ҳазор гектар	837,2	826,7	847,0
Зироатҳои тирамоҳӣ	252,4	214,0	232,4
Зироатҳои ғалладона	252,4	214,0	232,4
Зироатҳои баҳорӣ	584,8	612,7	614,6
Зироатҳои ғалладона	159,2	161,0	151,4
аз он :			
гандум	60,9	65,0	56,6
ҷав	49,5	48,9	46,8
Зироатҳои техникӣ	203,4	214,6	215,5
картошка	40,6	49,6	51,8
сабзавот	59,6	68,3	67,0
полизӣ	20,3	19,9	21,9
Ҷамъоварии умумии ҳосил, ҳазор тонна			
ғалладона	1447,7	1295,6	574,7
картошка	782,9	964,6	252,9
сабзавот	1859,1	2119,4	784,7
полизӣ	631,3	641,8	208,9

Манбаъ: Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар моҳҳои январ - июни соли 2019 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 574724 тонна ғалладонагиҳо (аз ҷумла гандум 497469 тонна), 252948 тонна картошка, 784706 тонна сабзавот (аз ҷумла пиёз 407249 тонна), 208886 тонна полизӣ, 121377 тонна мевагиҳо (аз ҷумла 9186 тонна себ ва 86489 тонна зардолу), 1955 тонна ангур ва 358616 тонна (ба ҳисоби воҳиди хӯрока) хӯроки чорво истеҳсол карда шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2018-ум 12,1 фоиз ғалладонагиҳо (аз ҷумла гандум 8,2 фоиз), 16,3 фоиз картошка, 9,1 фоиз сабзавот (аз ҷумла пиёз 1,5 фоиз), 9,8 фоиз полизӣ, 19,7 фоиз мевагиҳо (аз ҷумла 13,4 фоиз себ, 21,0 фоиз зардолу), 6,3 фоиз ангур ва 11,0 фоиз хӯроки чорво зиёд шудааст.

Кишти асосии зироатҳои кишоварзӣ

Аз рӯи натиҷаҳои ҷамъбасти маълумот оид ба кишти зироатҳои тирамоҳӣ ва баҳорӣ барои ҳосили соли 2019, замини кишти зироатҳо дар ҳамаи бахшҳои хоҷагидорӣ 846990 гектарро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2018-ум, 20409 гектар ё 2,5 фоиз зиёд мебошад. Аз замини умумии кишти зироатҳо 383750 гектар ё 45,3 фоизро зироатҳои ғалладона, 215502 гектар ё 25,5 фоизро зироати техникӣ, аз ҷумла 185671 гектар пахта, 51756 гектар ё 6,1 фоизро картошка, 67119 гектар ё 7,9 фоизро сабзавот (якҷоя бо сабзавоти тухмӣ), аз ҷумла пиёз 20875 гектар, 21890 гектар ё 2,6 фоизро зироати полизӣ ва 106973 гектар ё 12,6 фоизро зироати хӯроки чорво ташкил медиҳад.

Нисбат ба ҳамин давраи соли 2018 кишти асосии зироатҳои ғалладона (якҷоя бо ҷуворимакка) 2,3 фоиз, ҷуворимакка барои дон 6,2 фоиз, зироатҳои техникӣ 0,4 фоиз, картошка 2,9 фоиз, зироатҳои полизӣ 9,9 фоиз ва зироатҳои хӯроки чорво 7,5 фоиз зиёд карда шудааст. Зимнан, майдони кишти пахта 0,1 фоиз, сабзавот (якҷоя бо сабзавоти тухмӣ) 1,9 фоиз (аз ҷумла пиёз 8,9 фоиз) кам кишт карда шудааст.

Аз замини умумии кишти зироатҳо ба ҳиссаи хоҷагиҳои ҷамъиятӣ 14,1 фоиз (119486 гектар), хоҷагиҳои деҳқонӣ 65,7 фоиз (556301 гектар) ва хоҷагиҳои аҳолӣ 20,2 фоиз (171203 гектар) рост меояд.

Замини кишти зироатҳои кишоварзӣ дар заминҳои обӣ 581091 гектарро ташкил медиҳад, ки нисбат ба соли 2018-ум 10360 гектар зиёд шудааст.

2.1.3. Чорвопарварӣ

То 1 июли соли 2019 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо саршумори чорвои калони шохдор 2350,4 ҳазор сарро ташкил кардааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 40,0 ҳазор сар ё 1,7 фоиз зиёд аст. Дар ҳамин давра саршумори гӯсфанду буз 5780,9 ҳазор сарро ташкил дода, 49,0 ҳазор сар ё 0,9 фоиз афзуд. Аз саршумори умумӣ 92,9 фоизи саршумори чорвои калони шохдор ва 80,6 фоизи саршумори гӯсфанду буз ба хоҷагиҳои аҳолӣ рост меояд.

Афзоиши саршумори чорвои калони шохдор дар хоҷагиҳои вилоятҳои Суғд 2,7 фоиз, Хатлон 2,5 фоиз ва НТҶ 2,0 фоизро ташкил дода, дар хоҷагиҳои ВМКБ 9,9 фоиз кам гардидааст.

Ҷадвали 4: Нишондиҳандаҳои асосии маҳсулоти чорвопарварӣ дар ҷумҳурӣ

	с.2017	**с.2018**	**нимсолаи I с.2019[1]**
Истеҳсолот, ҳаз. тонна			
Гӯшт (дар вазни кушта)	124,4	131,0	37,0
аз он ҷумла:			
гӯшти гову гӯсола	55,0	58,9	19,3
гӯшти гӯсфанду буз	60,4	62,7	12,6
гӯшти мурғ	3,4	3,6	2,3
гӯшти дигар намуди чорво	5,6	5,8	2,8
Шир	950,0	983,1	364,2
Тухм, млн. дона	341,4	450,3	307,4
Маҳсулнокӣ[1]			
Ҳисоби миёнаи ширдушӣ аз як сар модагови ширдеҳ, кг	1792	1783	920
Тухмгирӣ аз як сар мокиён, дона	226	184	109

[1)] дар корхонаҳои кишоварзӣ ва хоҷагиҳои деҳқонӣ

Графики 3: Истеҳсоли маҳсулоти асосии чорвопарварӣ дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо то 1 июли соли 2019, ҳазор тонна

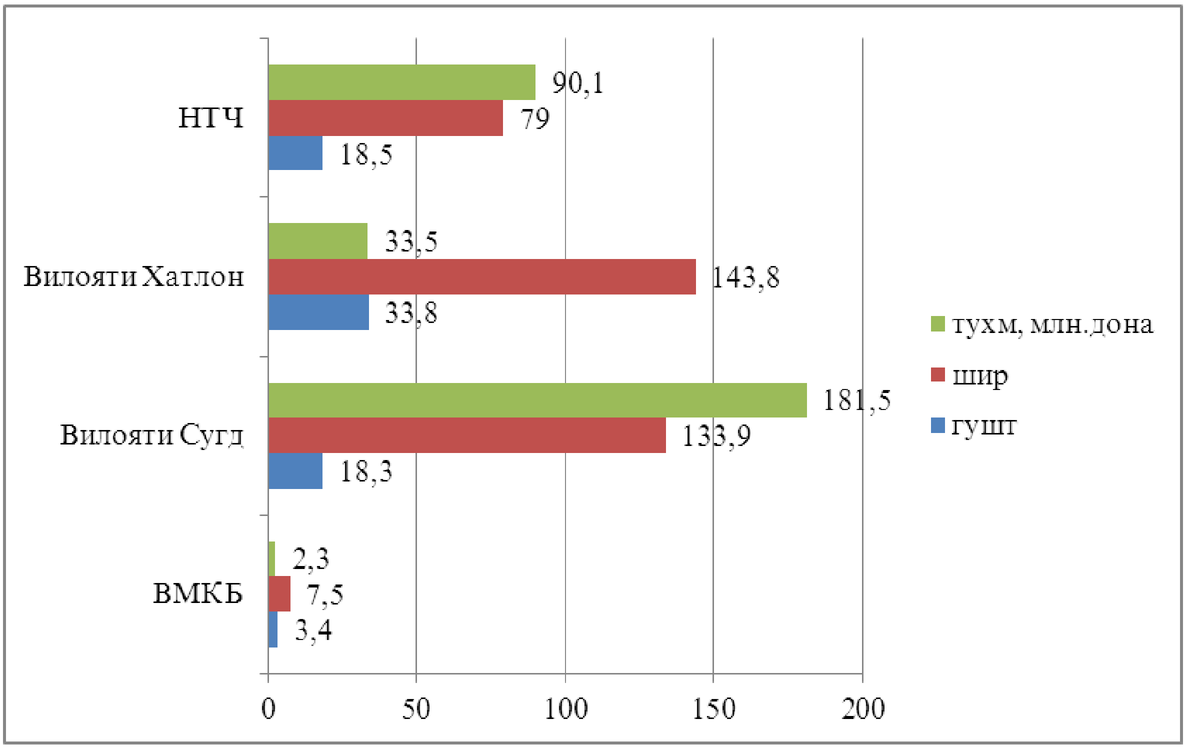

2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда

Ҷадвали 5: Тағйироти нархи истеҳсолкунандагон

(сомонӣ/кг)

	с.2017				с.2018				с.2019	
	семоҳ. I	семоҳ. II	семоҳ. III	семоҳ. IV	семоҳ. I	семоҳ. II	семоҳ. III	семоҳ. IV	семоҳ. I	семоҳ. II
Гандум	1,57	1,68	1,52	1,45	1,62	1,98	1,99	1,92	1,89	2,02
Шир	2,54	2,51	2,65	2,84	2,51	2,86	2,57	2,87	2,89	2,95
Картошка	3,19	2,97	2,31	2,39	2,65	2,0	1,61	1,94	2,0	2,01

Манбаъ: Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар моҳҳои январ-июни соли 2019 воридоти гандум нисбат ба моҳҳои январ-марти соли 2018-ум 6,9 фоиз зиёд шудааст.

Графики 4: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандагон ба картошка, сомонӣ/кг

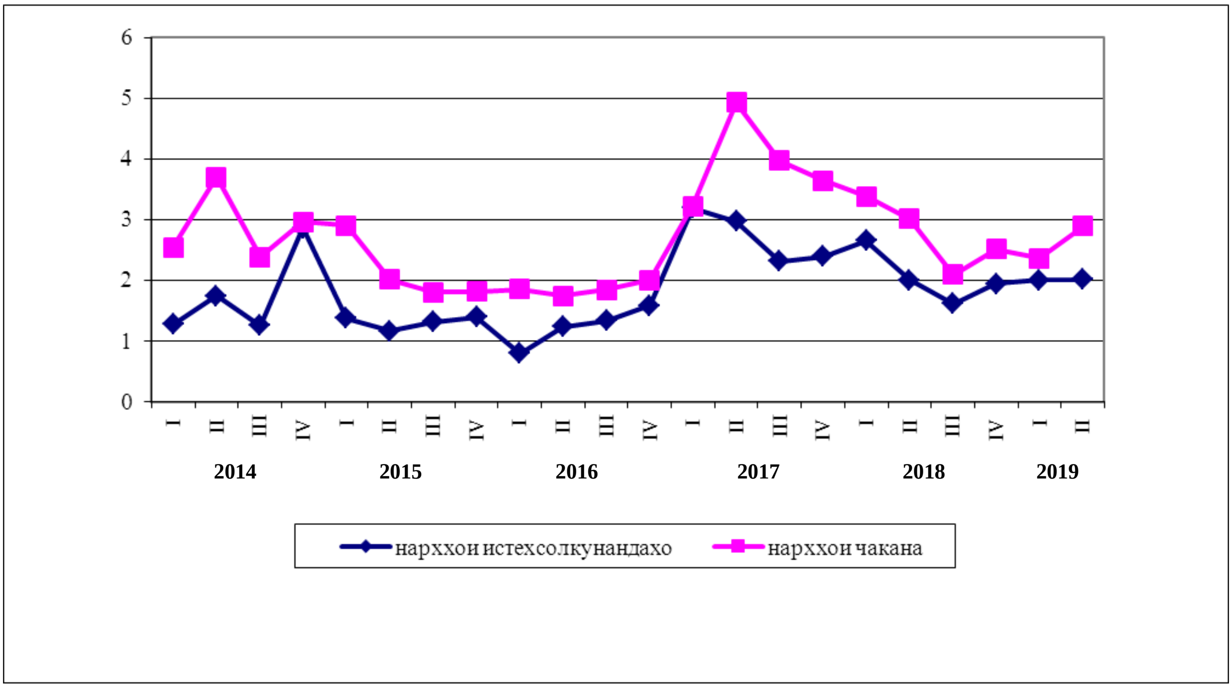

Графики 5: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои шир, сомонӣ/кг

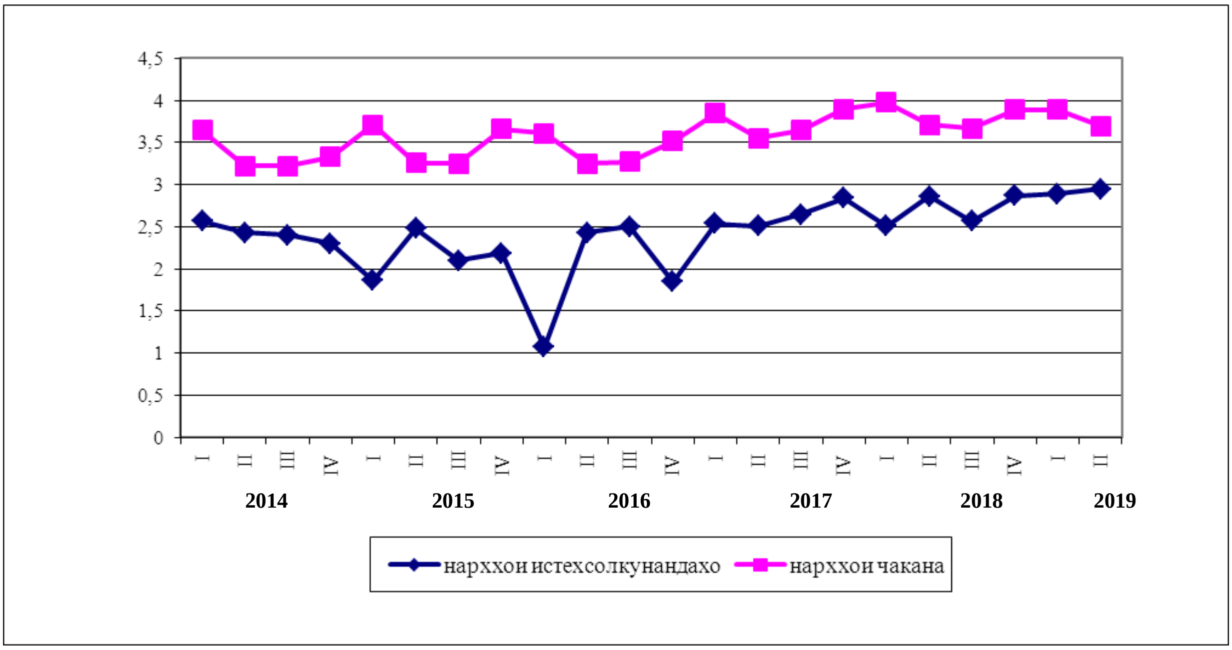

Графики 6: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои гандум, сомонӣ/кг

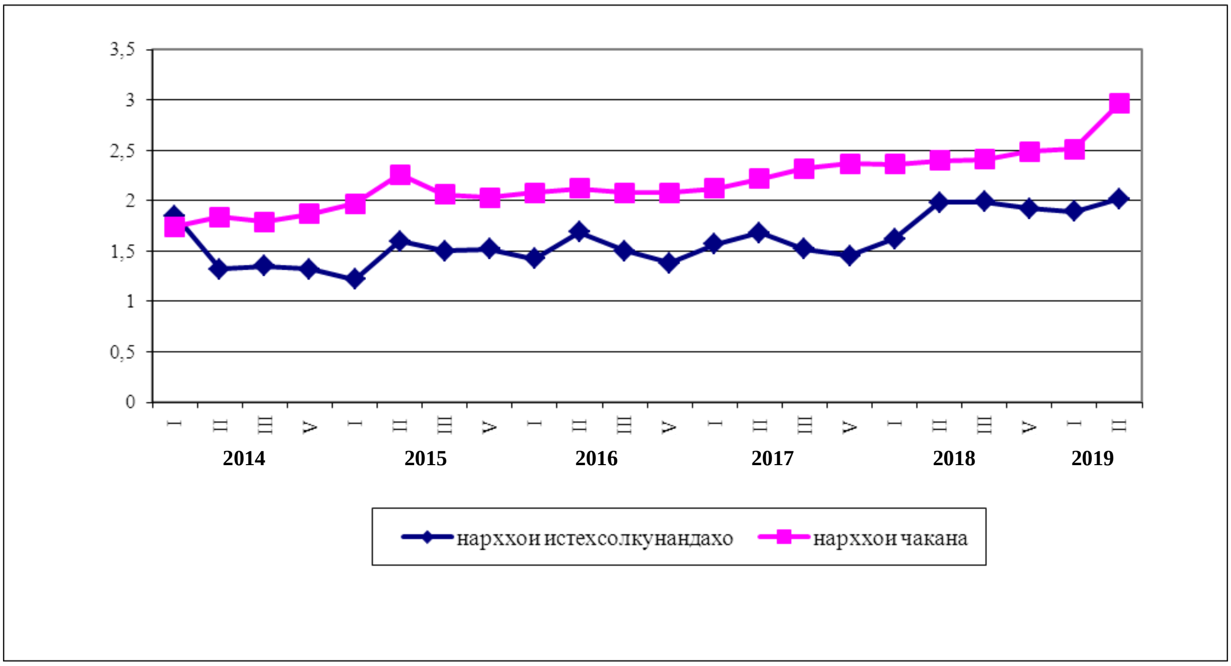

Аз диаграммаҳои овардашуда дида мешавад, ки тамоюли тағйироти нархҳои чакана аз тағйироти нархҳои истеҳсолкунандаҳо зиёд аст. Чунин вазъият ба ҳамаи намудҳои маҳсулоти кишоварзӣ хос мебошад (ниг. ба замимаҳои 3 ва 4).

2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳиссаи молҳои озуқаворӣ дар ҳаҷми умумии содирот дар моҳҳои январ - июни солҳои 2018 - 2019 - ум мутобиқан 2,5 ва 3,1 фоизро ташкил кардааст. Дар воридот таносуби онҳо хеле зиёд буда, мутобиқан 20,2 ва 23,1 фоизро ташкил дод.

Молҳои асосии воридшаванда аз инҳо иборатанд: гандум ва орд, ки таносуби бештарро ташкил медиҳанд, қанду шакар, равғани растанӣ маҳсулот аз орд (макарон, угро, макарони кӯчқорак, нон, кулчаҳои қандин (пирожниҳо ва печениҳо), маҳсулоти ширӣ, тухм ва ғайраҳо.

Воридоти молҳои озуқаворӣ дар моҳҳои январ - июни соли 2019 нисбат ба моҳҳои январ - июни соли 2018- ум 11,2 фоиз зиёд шудааст, аз он ҷумла воридоти тухм 30,8 фоиз, орд 47,3 фоиз, равғани растанӣ 39,4 фоиз, гандум 6,9 фоиз, сабзавоти консервашуда, қайлаҳои помидор 1,9 баробар, макарон, угро, макарони кӯчқорак 29,8 фоиз, сабзавот 16,7 фоиз, қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ 18,3 фоиз, чой 9,1 фоиз, меваҷот ва бехмеваҳо 0,6 фоиз.

Зимнан, дар ин давра воридоти картошка 89,0 фоиз, шарбати мева ва сабзавот 28,6 фоиз, шир ва маҳсулоти ширӣ 2,5 фоиз кам шудааст.

Ҷадвали 6: Содироту воридоти маҳсулоти асосии озуқаворӣ ва ҳиссаи онҳо дар ҳаҷми умумии савдо дар моҳҳои январ-июни солҳои 2018 - 2019

(ҳазор тонна)

	содирот		2019 ба ҳисоби фоиз нисбат ба 2018	воридот		2019 ба ҳисоби фоиз нисбат ба 2018
	2018	**2019**		**2018**	**2019**	
Молҳои озуқаворӣ	85,2	79,9	93,8	832,4	925,3	111,2
аз онҳо:						
гандум	-	-	-	511,5	547,1	106,9
орд	-	-	-	16,9	24,9	147,3
қанду шакар ва маснуоти қаннодӣ	0,0	0,04	-	76,9	91,0	118,3
макарон, угро, макарони кӯчқорак ва ғайра	0,12	-	-	5,7	7,4	129,8
равғани растанӣ	0,0	0,04	-	39,1	54,5	139,4
шир ва маҳсулоти ширӣ	-	-	-	4,0	3,9	97,5
тухм	-	0,02	-	1,3	1,7	130,8
чой	0,0	0,04	-	2,2	2,4	109,1
картошка	0,02	0,03	150	30,9	3,4	11,0
сабзавот	63,5	55,0	86,6	0,6	0,7	116,7
меваҷот ва бехмеваҳо	6,6	8,7	131,8	16,7	16,8	100,6
шарбати мева ва сабзавот	0,03	0,04	133,3	0,7	0,5	71,4
сабзавоти консервашуда, қайлаҳои помидор	-	0,06	-	0,9	1,68	1,9 бар.
Ҳиссаи маҳсулоти хӯрокворӣ дар ҳаҷми умумӣ, ба ҳисоби фоиз	2,5	3,1	124	20,2	23,1	114,3

2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳолӣ

Мавҷудияти маҳсулоти озуқа ба ҳар нафар аҳолӣ ба воситаи тарози (баланси) озуқаворӣ ба ҳисоб гирифта мешавад. Дар тарози (баланси) озуқаворӣ ҳар кадом маҳсулоти асосии озуқа аз ҷиҳати мавҷудияти умумии худи маҳсулот ва истеъмоли он дар давраи муайян нишон дода мешавад, ки маъмулан як солро дар бар мегирад. **Мавҷудияти умумии физикӣ** худи маҳсулот маҷмӯи захираи он дар оғози давра, истеҳсол ва воридоти маҳсулоти зикршуда дар ҳамон давра мебошад. **Истеъмоли умумӣ** аз истеъмоли озуқа+хӯроки чорво+тухмӣ-талафот-содирот ва захираи охири давра иборат мебошад. Ба ҳар кадом давра мавҷудият ва истеъмоли ҳар кадом мол бояд мувофиқат кунад.

Дар мавриди мавҷуд будани тарози (баланси) озуқаворӣ барои якчанд сол, аз рӯи он тамоюли тағйироти мавҷудияти умумӣ, воридот, содирот, инчунин барои истеъмоли аҳолӣ ва барои хӯроки чорво мавҷуд будани озуқавориро мушоҳида кардан мумкин аст. Агар мавҷудияти умумии захираи озуқаворӣ барои истеъмол ба шумораи аҳолӣ тақсим карда шавад, дар он сурат нишондиҳандаи муҳим ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ барои як сол мавҷуд будани озуқаворӣ ҳосил мешавад. Нишондиҳандаи мавҷудияти озуқаворӣ дар миқёси миллӣ ба ҳисоби миёна оварда шудааст ва дар он манбаи дастрас будан ба хонавода (имконияти истеҳсол, дарёфт кардан ё гирифтани озуқа бо ҳар усул) ба назар гирифта намешавад.

Ҷадвали 7: Истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳар нафар аҳолӣ

(ба ҳар нафар аҳолӣ, кг. дар як моҳ)

	нимсолаи I с.2018	**нимсолаи I с.2019**
маҳсулоти ғалладона (ба ҳисоби орд)	13,5	13,4
картошка	3,4	3,5
сабзавоту полизӣ	8,9	8,7
меваҷоту буттамева	2,3	2,5
қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ	1,3	1,3
гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	1,1	1,1
шир ва маҳсулоти ширӣ	6,1	6,1
тухм, дона	8	8,0
равғани растанӣ	1,5	1,5
моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,03	0,02

Манбаъ: Тадқиқоти буҷети хонаводаҳо

ФАСЛИ III. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ

Мафҳуми дастрас будани озуқаворӣ маънии онро дорад, ки ҳамаи аъзои хонавода барои дарёфти маҳсулоте, ки талаботашонро ба истеъмоли озуқаворӣи хушсифат барои зиндагии солиму фаъолона қонеъ мекарда бошад, манбаи кофӣ дар ихтиёр доранд. Аъзои хонавода маҳсулотро метавонад ба воситаи истеҳсол барои истеъмолоти худ ба даст орад, аз бозор харидорӣ кунад, ё ҳамчун маҳсулоти хайрия дастрас намояд.

3.1. Таҳлили нархҳои истеъмолӣ

Дар моҳи июни соли 2019-ум аз маҳсулоти хӯрокворӣи мушоҳидашуда, нархи молҳои зерин қимат шудааст: бодиринг – 61,2 фоиз, бехпиёз – 9,7 фоиз, гӯшти гов – 5,1 фоиз, сабзӣ – 4,1 фоиз, гӯшти гӯсфанд – 3,8 фоиз, шир – 2,3 фоиз, шакар – 2,2 фоиз ва орди навъи 1-ум – 0,7 фоиз. Зимнан, дар моҳи гузашта нархи помидор – 33,2 фоиз, карам – 20,8 фоиз, картошка – 13,8 фоиз ва тухм – 5,0 фоиз арзон шудааст (ниг. ба ҷадвали 8, замимаи 4).

Ҷадвали 8. Сатҳи нархи миёнаи маҳсулоти алоҳидаи озуқа дар бахши истеъмолӣ ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ дар ҷадвали зер оварда шудааст:

дар охири давра, бо сомонӣ ва дирам ба 1 кг, литр, дона

	с. 2018		*с.2019*			
	июн	*декабр*	*январ*	*март*	*май*	*июн*
гӯшти гов	36,62	38,98	39,01	39,60	42,45	44,62
равғани чорво	50,30	55,08	55,07	55,15	55,15	55,21
равғани пахта	10,57	12,06	11,81	11,78	11,64	11,57
шири рехташаванда	3,44	3,91	3,91	3,60	3,47	3,55
тухм (10 дона)	7,70	8,73	8,63	8,09	8,60	8,17
шакар	6,77	6,72	6,70	6,60	6,59	6,73
намак	1,13	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02
орди навъи 1-ум	2,94	3,43	3,69	3,62	3,56	3,59
нони орди навъи1-ум	4,24	4,24	4,24	4,29	4,29	4,29
биринҷ	6,93	8,00	8,10	8,51	9,20	9,66
картошка	2,41	2,24	2,21	2,05	2,46	2,24
бехпиёз	1,05	1,28	1,28	1,58	2,71	2,97
сабзӣ	1,99	1,84	1,76	1,67	3,14	3,27
себ	8,31	6,04	6,04	5,71	6,31	6,04
арақ	17,49	17,49	17,87	17,66	17,52	17,52

Аз аввали соли 2019 нархи маҳсулоти хӯроквории зерин қимат шудааст: бехпиёз 2,3 баробар, сабзӣ – 77,4 фоиз, гӯшти гов – 14,5 фоиз, гӯшти гӯсфанд – 13,8 фоиз, биринҷ – 12,0 фоиз, орди навъи 1-ум – 4,3 фоиз ва шакар 0,2 фоиз. Дар айни ҳол, нархи помидор 54,0 фоиз, бодиринг – 37,8 фоиз, картошка – 17,8 фоиз, нахӯд – 11,4 фоиз, шир – 9,4 фоиз, карам – 8,2 фоиз ва тухм – 6,5 фоиз арзон шудааст.

Графики 7: Ҳисоби миёнаи ҳармоҳаи нархи картошка, сомонӣ/ кг

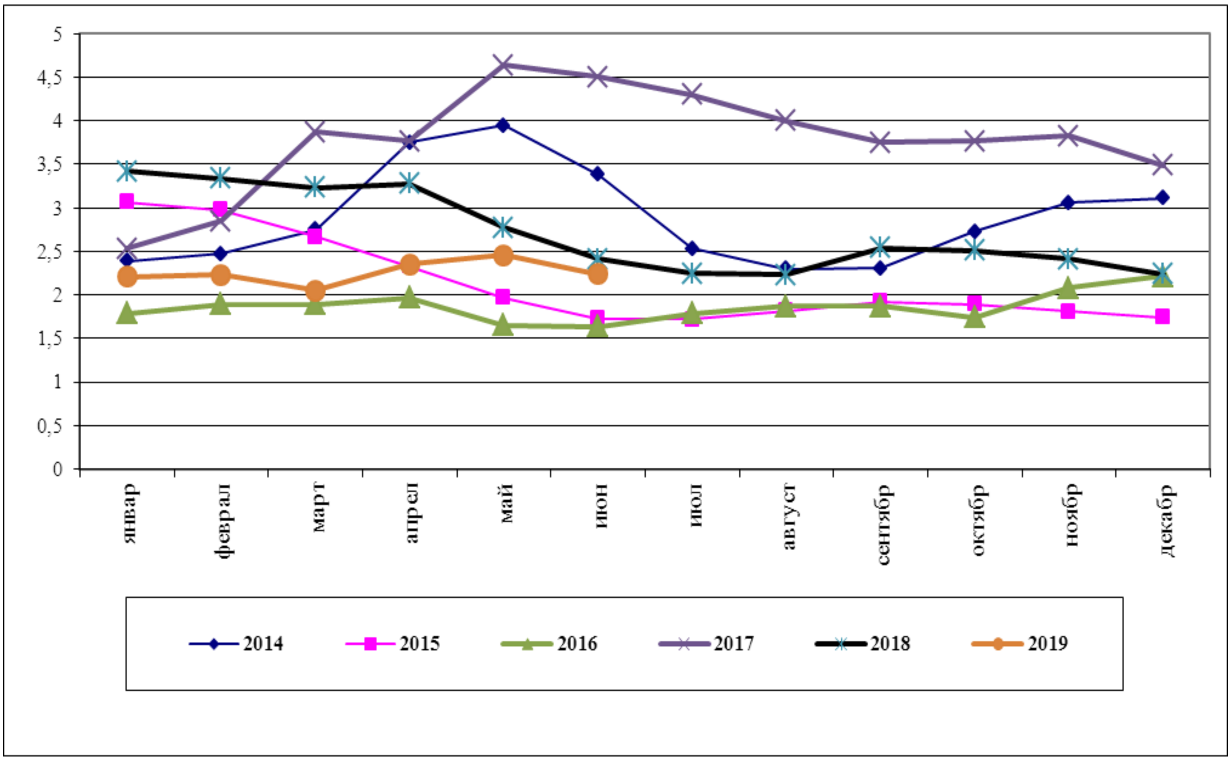

Картошка. Нархи картошка вобаста ба тамоюлоти мавсим, ҳамчунин ба тамоюлоти талаботу пешниҳод алоқаманд аст. Нархи баланди мавсимӣ дар семоҳаи дуюми ҳар сол то ҳосили нави аввалин қайд карда мешавад.

Дар моҳи марти соли 2018 нархи 1 килограмм картошка 3,23 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи марти соли 2017 -ум 6,6 фоиз кам аст. Тамоюли пастшавии нархи картошка давом дошта дар моҳи июни соли 2018 нисбат ба моҳи июни соли 2017-ум 46,5 фоиз арзон шудааст. Дар моҳи сентябри соли 2018 нисбат ба моҳи сентябри соли 2017-ум нархи 1 килограмм картошка 33,3 фоиз ва дар моҳи декабри соли 2018 нисбат ба моҳи декабри соли 2017-ум 38,9 фоиз кам шуд.

Дар моҳи марти соли 2019 нархи 1 килограмм картошка 2,05 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи марти соли 2018-ум 36,5 фоиз кам аст, ва дар моҳи июни соли 2019 нархи 1 килограмм картошка 2,24 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2018-ум 7,1 фоиз зиёд шудааст (ниг.ба графики 7).

Орд. Графики 8: Ҳисоби миёнаи моҳонаи нархҳои чакана ба орд, сомонӣ /кг

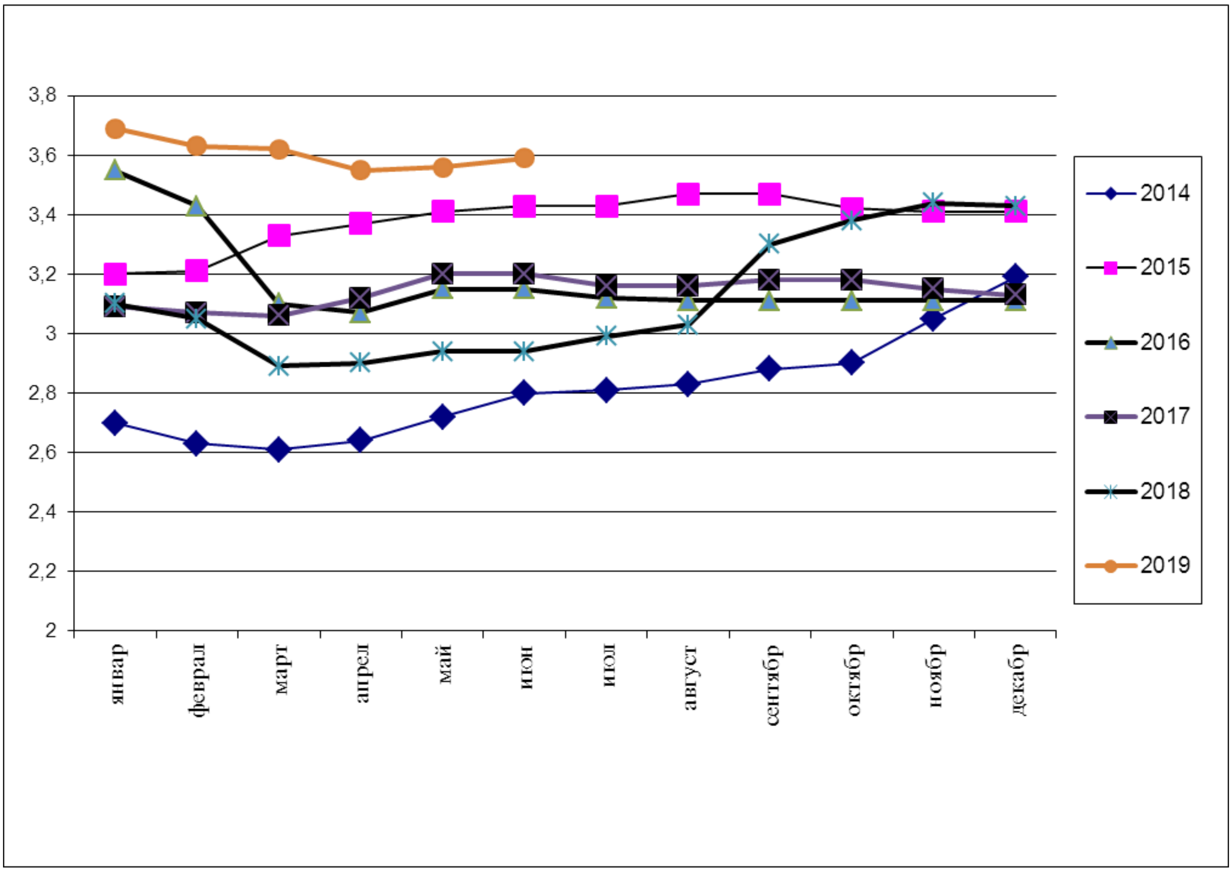

Орд. Дар моҳи марти соли 2018 нархи 1 килограмм орд 2,89 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи марти соли 2017 -ум кам аст ва дар моҳи июни соли 2018 нисбат ба моҳи июни соли 2017-ум нархи 1 килограмм орд 8,8 фоиз кам шуда, 2,94 сомониро ташкил дод ва дар моҳи сентябри соли 2018 нисбат ба моҳи сентябри соли 2017-ум нархи орд 3,8 фоиз зиёд шуд. Дар моҳи декабри соли 2018 нархи 1 килограмм орд 3,13 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2017 – ум қариб 10 фоиз зиёд аст. Дар моҳи марти соли 2019 нархи 1 килограмм орд 3,62 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи марти соли 2018-ум 25,3 фоиз зиёд, ва дар моҳи июни соли 2019 нархи 1 килограмм орд 3,59 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2018-ум 22,1 фоиз зиёд шудааст (ниг. ба графики 8).

3.2. Даромад ва хароҷот

Маълумотҳо дар бораи даромаду хароҷот аз тадқиқоти буҷети хонаводаҳо гирифта шудаанд, аз 1 - уми январи соли 2009 сар карда, дар заминаи тадқиқоти ҳар семоҳаи дар 3000 хонавода гузаронидашуда ва маълумотҳои соли 2008 бошанд, дар заминаи тадқиқоти ҳармоҳаи 925 хонавода гирифта шудаанд, ки аз фаслҳои зерин иборатанд: иттилооти демографӣ оид ба ҳайати оила, манзил ва зерсохтор, ҳаҷми истеъмолот дар оила, аз он ҷумла истеҳсолоти мустақилона, фаъолияти иқтисодӣ дар соҳаҳои кишоварзӣ ва ғайри кишоварзӣ.

3.2.1. Даромад

Даромади пулии миёнаи ҳар нафар дар нимсолаи I -уми соли 2019 нисбат ба нимсолаи I -уми соли 2018-ум 16,0 фоиз, даромади ҳақиқии пулӣ ба ҳар нафар 4,3 фоиз зиёд шуда, 391,82 сомониро дар як моҳ ташкил дод (ниг. ба ҷадвали 9).

Ҷадвали 9: Нишондиҳандаҳои таъминот

	нимсолаи I с.2018	**нимсолаи I с.2019**
Даромади пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ (сомонӣ/ моҳ)	337,86	391,82
Афзоиши даромадҳои ҳақиқӣ (ба ҳисоби фоиз)	103,4	107,8
Ҳисоби миёнаи музди номиналии меҳнат	1202,15	1335,22
Афзоиши ҳақиқии музди меҳнат (ба ҳисоби фоиз)	102,0	103,2
Хароҷоти пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ (сомонӣ/моҳ)	322,86	363,87
Афзоиши ҳақиқии хароҷот (ба ҳисоби фоиз)	103,3	104,7

Манбаъ: Тадқиқоти буҷети хонаводаҳо ва маълумотҳои омории ҷорӣ

Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар нимсолаи I соли 2019 мисли пештара даромади меҳнатӣ – 53,3 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ – 4,9 фоиз мебошад. Дар нимсолаи I соли 2019 таносуби даромади миёнаи гурӯҳҳои мухталифи даҳфоизаи аҳолӣ 10,0 баробарро ташкил кардааст.

3.2.2. Хароҷот

Дар давраи ҳисобот таносуби хароҷоти миёнаи байни гурӯҳҳои мухталифи даҳфоизаи аҳолӣ 3,3 баробарро ташкил кард (ниг. ба замимаи 8 ва графики 9).

Графики 9. Суръати афзоиши харочот ба ҳар нафар аҳолӣ аз рӯи тақсимоти гурӯҳҳои даҳфоизаи аҳолӣ, дар нимсолаи I солҳои 2018 – 2019

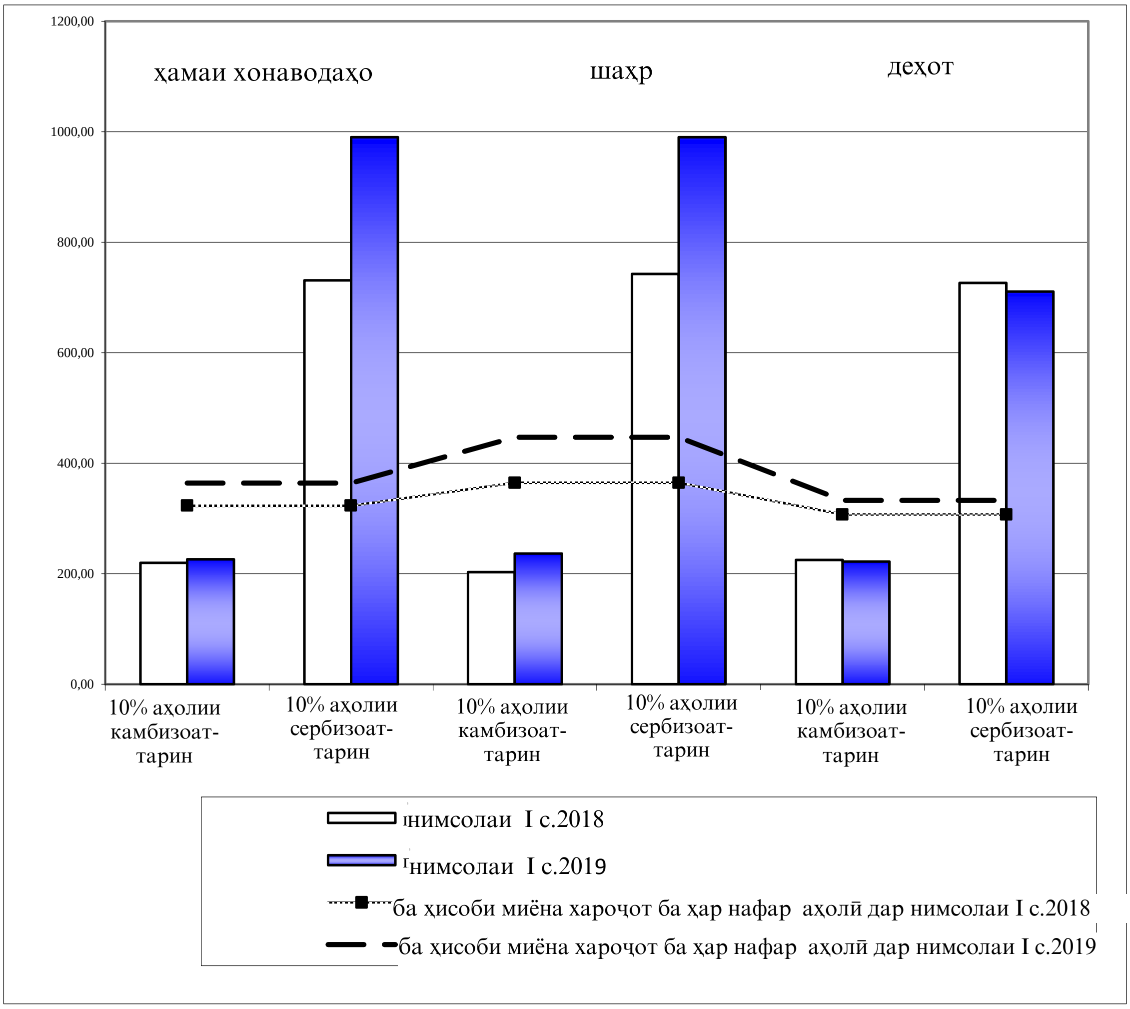

3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Камбизоатӣ ва бо озуқаворӣ таъмин набудан бо ҳам зич алоқамандáнд. Бо озуқаворӣ ва бо хӯрок таъмин набудан ба таври зайл тавсиф карда мешавад: «Одамон аз захираи кофии озуқаи бехавф ва сергизо, ки инкишофи мӯътадил, ҳаёти фаъол ва солимро таъмин менамояд, доимӣ ва мӯътамад баҳраманд нестанд. Ин вазъият дар натиҷаи ба андозаи кофӣ мавҷуд набудани озуқаворӣ, нокифоя будани қобилияти харидорӣ, тақсимоти нобаробар ё дар хонавода нобаробар ва ғайриқаноатбахш истеъмол шудани озуқаворӣ рӯй доданаш мумкин аст. Бо озуқаворӣ таъмин набудан, чандон баланд набудани сатҳи тандурустӣ ва беҳдошт, таҷрибаи нодурусти нигоҳубин ва хӯрондан сабабҳои асосии сатҳи бади таъминот буда метавонад. Бо озуқаворӣ ба таври кофӣ таъмин набудан метавонад доимӣ, мавсимӣ ё муваққатӣ бошад.

3.3.1. Арзёбии камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Таҳияи метологияи миллӣ барои ченкунии камбизоатӣ дар кишвар яке аз афзалиятҳо дар доираи Стратегияи миллии рушд то соли 2015 муайян гардида буд.

Барои ченкунии сатҳи камбизоатӣ ва дигар нишондиҳандаҳои сатҳи зиндагии аҳолӣ аз рӯи методологияи нав Тадқиқоти Буҷети Хонаводаҳо (ТБХ) истифода карда мешавад.

Аз ҷониби Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дастгирии техникии Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Бонки Ҷаҳонӣ «Шарҳи методологии арзёбии камбизоатӣ дар Тоҷикистон» таҳия гардид.

Дар ТБХ низ талабот ба андозаи миёнаи калория аз рӯи 2250 килокалория ба як нафар дар як рӯз муқаррар карда шудааст.

Дар Тоҷикистон барои муайян намудани ҳудуди камбизоатӣ хонаводаҳое, ки дар маҷмӯъ дар ҳудуди даҳфоизаи 3-36 қарор доранд интихоб шудааст.

Аз рӯи ҳисобҳо рақами миёнаи 1 килокалория баробари **0,0023 сомони/калорияро** ташкил дод.

Дар соли 2017 хати камбизоатии ғизоӣ **154,25 сомонӣ дар як моҳ** ба як нафарро ташкил дод.

Компоненти ғайриозуқаи камбизоатӣ бо усули зерин ҳисоб карда мешавад:

-аввалан хонаводаҳое, ки хароҷоти умумии хонавода наздик ба хати озуқаворӣ мебошад;

-дуюм ҳиссаи хароҷоти хонавода барои озуқаворӣ нисбат ба хароҷоти умумии хонавода ҳисоб карда мешавад (коэффитсиенти Энгелс);

-сеюм хати ғизоӣ ба коэффитсиенти Энгелс тақсим карда мешавад;

Коэффитсиенти миёнаи Энгелс барои хонаводаҳои интихобгардида баробари 77,86 фоиз мебошад.

Ҷамъи компоненти озуқаворӣ ва ғайриозуқаворӣ дар маҷмӯъ **(барои соли 2018) - 198,11 сомониро** ташкил дод.

Графики 10: Динамикаи тамоюли пастравии сатҳи камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (бо фоиз)

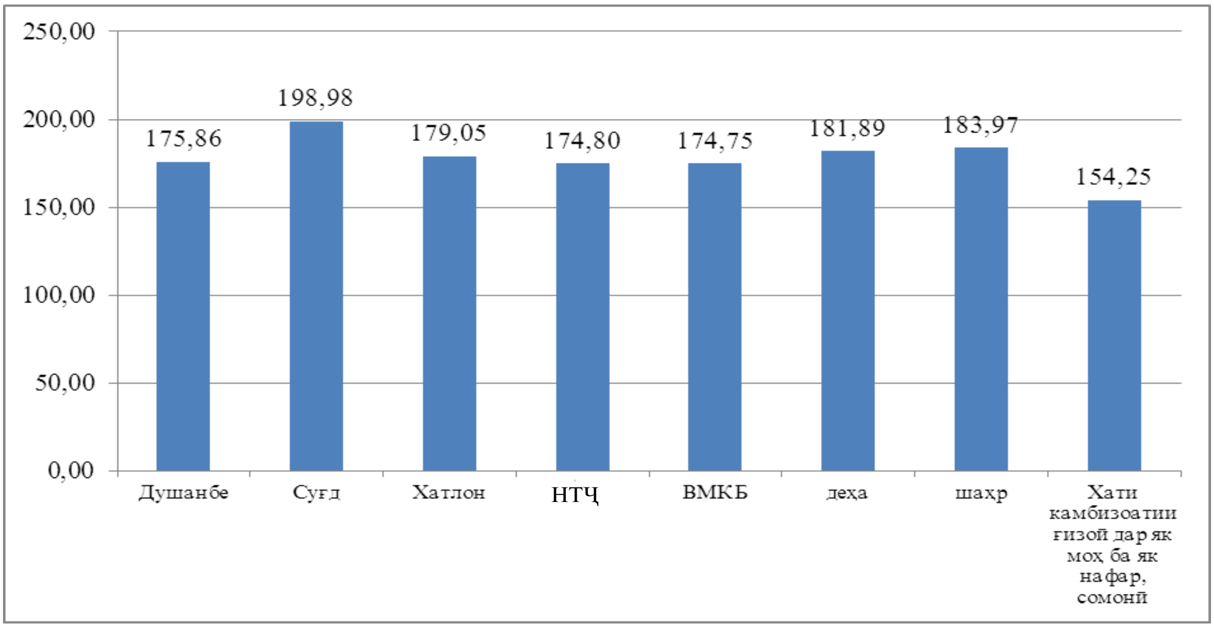

Графики 11: Сатҳи камбизоатӣ ва камбизоатии шадид дар ҷумҳурӣ ва минтақаҳо дар соли 2018, бо фоиз (аз рӯи маълумотҳои ТБХ)

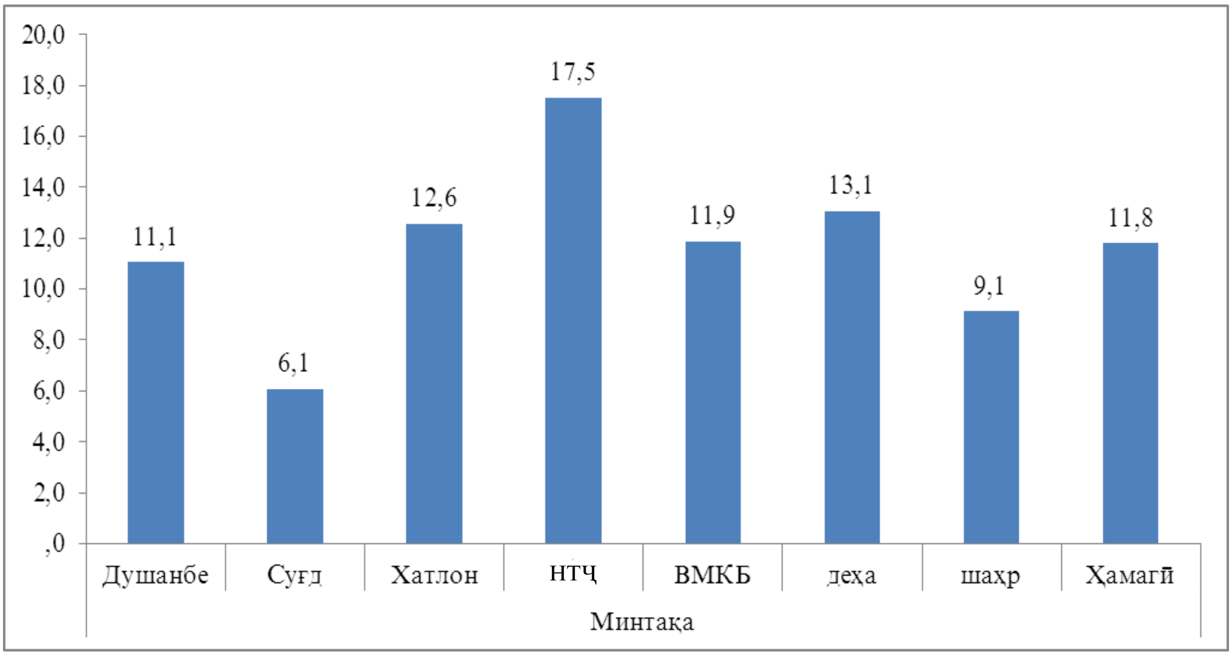

Графики 12: Ҳиссаи камбизоатон дар сатҳи минтақаҳо, бо фоиз

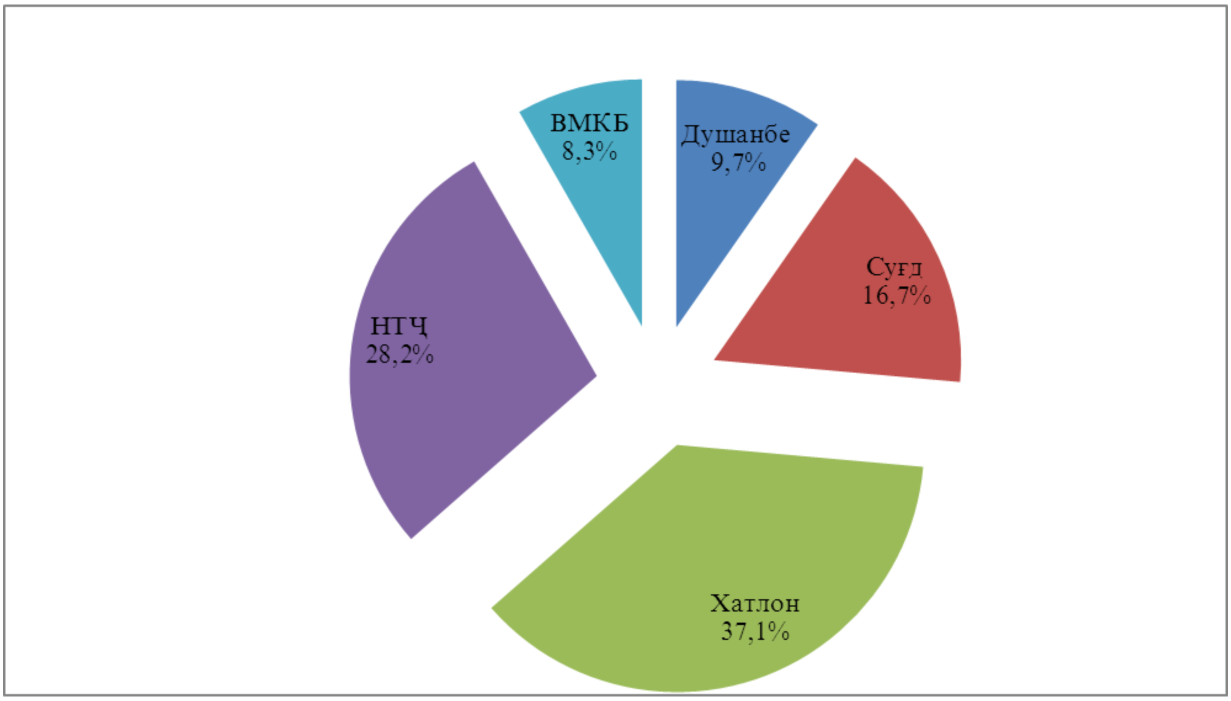

Графики 13: Ҳиссаи камбизоатии шадид дар сатҳи минтақаҳо, бо фоиз

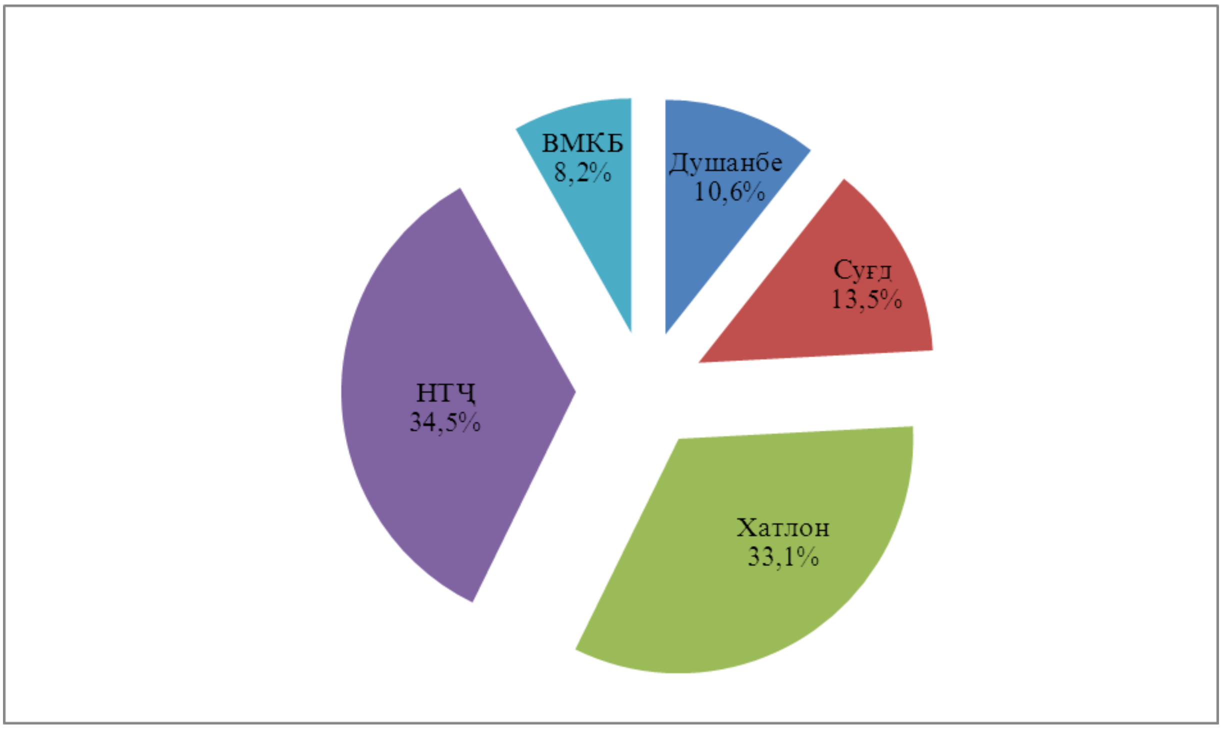

Графики 14: Хароҷоти миёнаи сарикасии аҳолӣ дар як моҳ аз рӯи гурӯҳҳои даҳфоиза, бо сомонӣ, дар соли 2018

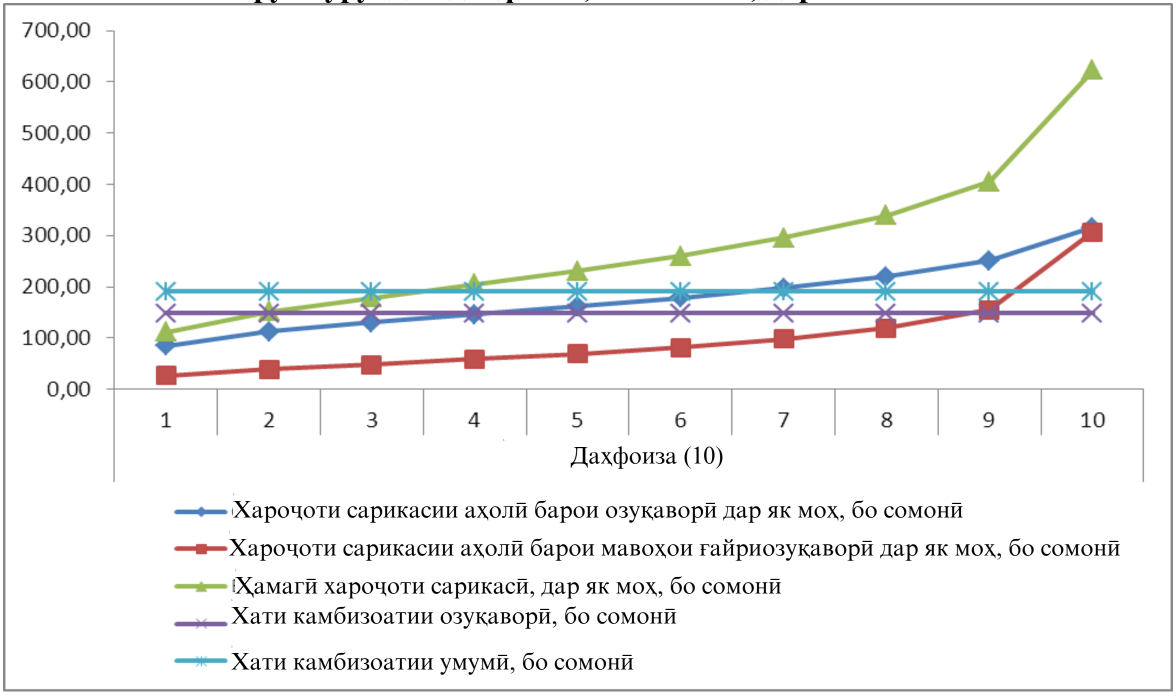

3.3.2. Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонаводаҳое, ки беш аз нисфи даромади худро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд

Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонавода маънои чунин вазъиятро дорад: ба одамон озуқавории хушсифату барои саломатӣ бехавф, ки талаботи ба гизодоштаашонро қонеъ мекарда бошад ва барои ҳаёти фаъолонаю солимашон зарур мебошад, доимо аз ҷиҳати миқдори маҳсулот, иҷтимоӣ ва иқтисодӣ ба миқдори кофӣ дастрас нест.

Дар нимсолаи I соли 2019 нисбат ба нимсолаи I соли 2018 ҳиссаи хароҷот ба озуқаворӣ дар шаҳрҷойҳо 0,5 банди фоиз кам шуда, дар деҳот 1,1 банди фоиз зиёд шудааст. Дар хонаводаҳое, ки 3 ва ё бештар фарзанд доранд, ҳиссаи хароҷоти истеъмолот ба маҳсулоти хӯрокворӣ 1,8 банди фоиз кам, дар нафақахӯрон бошад 0,2 банди фоиз кам шудааст (ниг. ҷадвали 10).

Ҷадвали 10: Ҳиссаи хароҷоти истеъмолии хонаводаҳо барои маҳсулоти хӯрокворӣ

(ба ҳисоби фоиз)

	нимсолаи I с.2018	нимсолаи I с.2019
Ҷумҳурии Тоҷикистон	**54,9**	**55,5**
аз он ҷумла:		
аҳолии шаҳр	55,1	54,6
аҳолии деҳот	54,8	55,9
Минтақаҳо		
ш.Душанбе	56,7	60,6
ВМКБ	59,8	60,1
Вилояти Суғд	42,9	48,1
Вилояти Хатлон	61,9	62,6
НТҶ	61,1	60,8
Гурӯҳҳои камбизоаттарин		
Хонаводаҳое, ки 3 ва бештар фарзанд доранд	56,8	55,8
Нафақахӯрон	61,1	61,2

Дар замимаи 5 нисбати хароҷот, даромадҳо ва даҳфоизаҳо (детсилияҳо) иттилооти муфассал оварда шудааст.

ФАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНӢ

Истеъмоли озуқаворӣ ба интихоб, таркиб, тайёр ва тақсим кардани озуқаворӣ дар оила мансуб аст. Ҳазмкунӣ қобилияти хӯрокро қабул карда, ба қувва табдил додани организми инсон мебошад. Барои истеъмоли озуқаворӣ парҳезгории дахлдорро донистан ва дар оила озуқавориро тақсим карда тавонистан зарур аст. Барои он, ки организм хӯрокро ҳазм карда тавонад, на танҳо вояи хӯроки хушсифат, балки муҳити барои саломатии инсон форам, инчунин барои нӯшидани об созгор, аз хизмати асосии тиббӣ баҳраманд будан, хӯрок пухта тавонистан ва усулҳои нигоҳдории озуқавориро донистан лозим аст. Нишондиҳандаи ниҳоии бехатарии озуқаворӣ вазъи таомхӯрии аҳолӣ мебошад.

4.1. Озуқаворӣ истеъмол кардани аҳолӣ

Яке аз тарзҳои ошкоркунии ҳисоби истеъмоли килокалория бо озуқаворӣ ва хӯроки мукаммал таъмин набудани як аъзои хонавода дар як рӯз мебошад.

Дар соли 2018 истеъмоли килокалория ба як нафар узви хонавода 2659,09 килокалорияро нисбат ба 2588,11 киллокалорияи соли 2017 дар як шабонарӯз ташкил кард, ки аз меъёри тавсиянамудаи Ташкилоти Умумиҷаҳонии Тандурустӣ (ТУТ) (дар як рӯз 2100 килокалория) андаке зиёд аст.

Дар нимсолаи I соли 2019 истеъмоли килокалория ба як нафар узви хонавода 2617,20 килокалорияро нисбат ба 2636,29 киллокалорияи нимсолаи I соли 2018 дар як шабонарӯз ташкил кард.

Дар нимсолаи I соли 2019 истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби миёна ба як нафар узви хонавода 80,4 килограммро ташкил медиҳад.

Умуман дар ҷумҳурӣ дар нимсолаи I соли 2019 истеъмоли картошка ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ 21,1 кг, сабзаводу полизӣ 52,2 кг, шир ва маҳсулоти ширӣ 36,8 кг, гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ 6,6 кг, равғани растанӣ 8,2 кг, тухм 50 дона, қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ 7,6 кг, меваҷот 14,7 кг-ро ташкил кардааст.Таносуби бештари хароҷоти хонаводаҳо барои хариди маҳсулоти хӯрокворӣ ба маҳсулоти нонӣ 34,3 фоиз рост меояд.

Дар айни замон, қайд кардан зарур аст, ки истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ дар гуруҳҳои даҳфоиза нобаробар аст. Масалан, истеъмоли картошка дар нимсолаи I соли 2019 ба ҳисоби миёна ба як узви хонаводаи 10 фоизаи гуруҳи аҳолии бештар таъмин, нисбат ба 10 фоизаи гуруҳи камтаъмини аҳолӣ 1,3 баробар зиёд буд, мутобиқан, истеъмоли гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ – 2,5 баробар, тухм – 1,8 баробар, меваҷот - 2,3 баробарро ташкил додааст.

Графики 15: Сохтори арзиши маҷмӯи маҳсулоти озуқа дар моҳи июни солҳои 2018-2019

(дар охири моҳ, ба ҳисоби фоиз, ба як нафар)

Дар бораи истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ дар хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар замимаи 8 маълумоти муфассал оварда шудааст.

Ҷадвали 11: Таркиби моддаҳои ғизобахши маҳсулоти истеъмолшуда дар як шабонарӯз (бе пиво ва вино)

	Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз	аз он ҷумла:		Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз	аз он ҷумла:	
		дар шаҳрҳо	дар деҳот		дар шаҳрҳо	дар деҳот
	нимсолаи I с.2018			нимсолаи I с.2019		
сафеда, грамм	56,98	54,43	57,88	56,81	55,39	57,35
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	11,22	10,49	11,49	11,29	10,83	11,46
равған, грамм	67,83	67,56	67,91	67,39	68,19	67,13
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	15,24	15,68	15,08	15,47	16,62	15,05
Карбогидридҳо, грамм	404,39	390,36	409,33	399,77	392,46	402,56
Калориянокии маҳсулоти истеъмолшуда, к/кал	2636,29	2579,07	2656,24	2617,20	2615,03	2618,89
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, к/кал	247,75	227,75	254,99	250,83	247,96	251,95

4.2. Нишондиҳандаҳои бехатарии озуқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳолӣ вобаста нестанд

4.2.1. Бemорӣ

Ҷадвали 12: Беморшавии аҳолӣ ба бемориҳои сирояткунанда

(ҳодиса)

Бемориҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	2018		2019	
	семоҳаи I	семоҳаи II	семоҳаи I	семоҳаи II
Ҳамагӣ	9274	16783	8147	15183
Бемории сирояткунандаи шадиди рӯда	3384	11527	2175	10050
аз он ҷумла:				
исҳоли хунини бактериалӣ	44	68	25	56
домана (арақаи шикампеч)	2	2	-	-
Гепатитҳои шадиди вирусӣ	1435	560	1666	714
Бемории сил	1022	1311	1017	1245
Брутселлёз	163	265	106	278
Бемориҳои паразитарӣ	9574	16483	13220	13994

Дар семоҳаи дуюми соли 2019 нисбат ба семоҳаи дуюми соли 2018 камшавии ба бемориҳои сирояткунанда гирифтор шудани аҳолӣ 9,5 фоиз ба қайд гирифта шудааст. Бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 66,2 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунандаро ташкил медиҳанд ва 12,8 фоиз кам шудааст.

Нисбат ба ҳамин давраи соли 2018 зиёдшавии бемориҳои гепатитҳои шадиди вирусӣ 27,5 фоиз ва бемориҳои паразитарӣ 15,1 фоиз кам шудаанд.

Нисбат ба семоҳаи дуюми соли 2018 камшавии бемориҳои сирояткунандаи исҳоли хунини бактериалӣ 17,6 фоиз, бемории сил 5,0 фоиз ва брутселлёз 35,0 фоиз зиёд шудааст.

Ҷадвали 13: Ба бемориҳои сирояткунанда гирифтор шудани кӯдакони 0-14 сола

(ҳодиса)

Бемориҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	2018		2019	
	семоҳаи I	**семоҳаи II**	**семоҳаи I**	**семоҳаи II**
Ҳамагӣ	5913	11857	5413	10601
Бемории сирояткунандаи шадиди рӯда	2466	9187	1597	7889
аз он ҷумла:				
исҳоли хунини бактериалӣ	12	26	6	21
домана (арақаи шикампеч)	-	-	-	-
Гепатитҳои шадиди вирусӣ	1180	432	1405	573
Бемории сил	69	64	65	57
Брутселлёз	11	30	15	44
Бемориҳои паразитарӣ	5638	9430	8069	8629

Дар семоҳаи дуюми соли 2019 нисбат ба семоҳаи дуюми соли 2018 камшавии бемориҳои сирояткунанда дар кӯдакони 0- 14 сола 10,6 фоизба қайд гирифта шудааст. Таносуби касалиҳои сирояткунанда дар кӯдакони 0 - 14 сола 69,8 фоизи шумораи умумии касалиҳои сирояткунандаи аҳолиро ташкил медиҳад. Касалиҳои шадиди сирояткунандаи рӯда 74,4 фоизи шумораи умумии касалиҳои сирояткунандаро дар кӯдакони 0-14 сола ташкил медиҳанд ва нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 14,1 фоиз кам шудаанд.

Дар давраи ҳисобот нишондиҳандаҳои ба қайдгирии бемориҳои гепатитҳои шадиди вирусӣ 32,6 фоиз зиёд ва касалиҳои паразитарӣ 8,5 фоиз дар кӯдакони 0 - 14 сола кам шудаанд.

Зимнан, нисбат ба ҳамин давраи соли 2018 камшавии бақайдгирии касалиҳои сил 10,9 фоиз, исҳоли хунини бактериалӣ 19,2 фоиз ва зиёдшавии касалиҳои брутселлёз 46,7 фоиз ба қайд гирифта шудааст.

4.2.2. Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ

Дар моҳҳои январ - июни соли 2019 мақомоти сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ (САҲШ) – 105,0 ҳазор[3] кӯдакони навзоди дар мӯҳлатҳои дар асоси қонун муайян кардашуда (бе назардошти сабти барқароркунии таваллудҳои солҳои пешин) ва 16,9 ҳазор шахсони фавтида, аз он ҷумла 1,0 ҳазор кӯдакони синни то 1 сола фавтидаро ба қайд гирифтаанд.

Коэффитсиенти умумии таваллуд ва коэффитсиенти умумии фавт аз рӯи баҳои пешакӣ мутаносибан ба 1000 нафар аҳолӣ 23,0 ва 3,7 нафар рост омадааст.

Ҷадвали 14: Бақайдгирии таваллуд ва фавт дар мақомоти сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ (САҲШ) дар солҳои 2018-2019

	шумораи таваллуди ба қайд гирифташуда, ҳамагӣ дар мӯҳлати дар асоси қонун муайян шуда		*шумораи шахсони фавтидаи ба қайд гирифташуда*		*афзоиши табиии аҳолӣ*	
	нафар	*ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта*	*нафар*	*ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта*	*нафар*	*ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта*
соли 2018						
семоҳаи 1	52644	93,2	8186	90,3	44458	93,7
семоҳаи 2	48395	96,7	7764	94,9	40631	97,0
семоҳаи 3	58551	105,8	7966	107,4	50585	105,5
семоҳаи 4	69348	106,1	8353	102,7	60995	106,6
дар як сол	228938	100,7	32269	98,4	196669	101,1
соли 2019						
семоҳаи 1	54698	103,9	8951	109,3	45747	102,9
семоҳаи 2	50309	104,0	7997	103,0	42312	104,1

[3] Мувофиқи методологияи баҳисобгирии шумораи аҳолӣ ва дигар нишондиҳандаҳои демографӣ, таваллудҳои бақайдгирифташудаи дар давоми соли тақвимӣ ба инобат гирифта мешавад

Графики 16: Коэффитсиенти умумии таваллуд ба 1000 нафар аҳолӣ дар сатҳи минтақаҳо

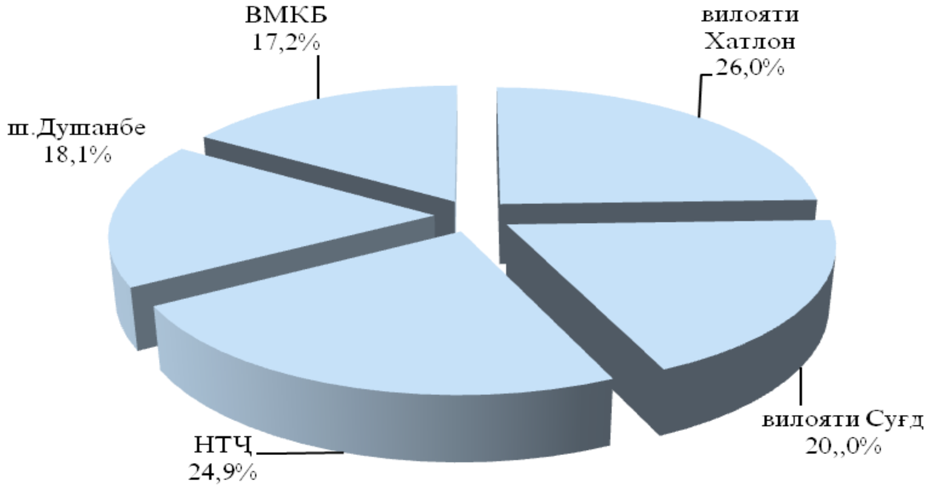

Графики 17: Коэффитсиенти умумии фавт ба 1000 нафар аҳолӣ дар сатҳи минтақаҳо

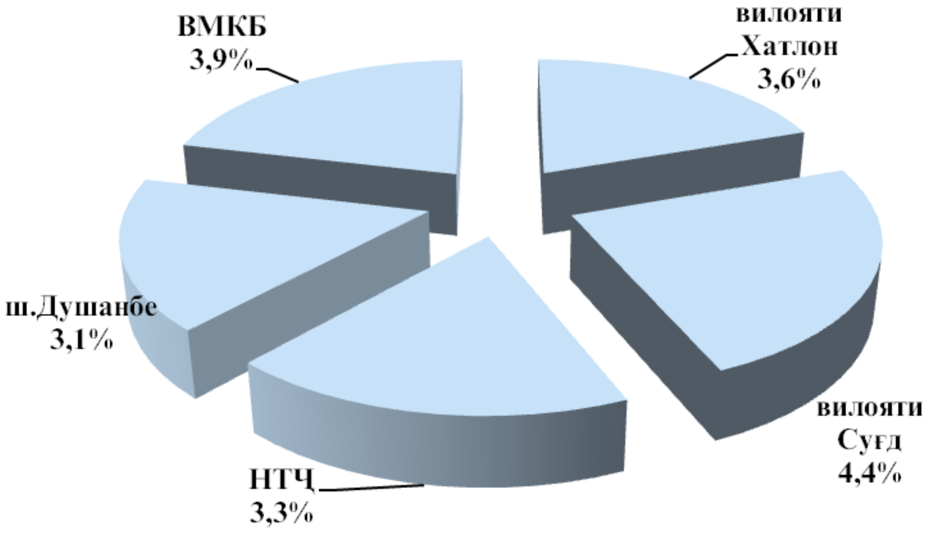

Дар моҳҳои январ - июни соли 2019 нисбат ба ҳамин давраи соли 2018 дар ҷумҳурӣ бақайдгирии таваллуд 3,9 фоиз зиёд шудааст. Зиёдшавии бақайдгирии таваллуд асосан дар вилояти Хатлон, шаҳри Душанбе ва НТҶ мушоҳида шудааст. Дар вилояти Хатлон зиёдшавии бақайдгирии таваллуд 5,1 фоиз (42,6 ҳазор нафар), дар шаҳри Душанбе 8,3 фоиз (7,6 ҳазор нафар) ва дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ -6,4 фоиз (26,4 ҳазор нафар)-ро ташкил намудааст. Дар ВМКБ ва дар вилояти Суғд бошад, бақайдгирии таваллуд нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта кам шудааст. Дар ВМКБ бақайдгирии таваллуд 6,2 фоиз (1,9 ҳазор кӯдаки навзод), дар вилояти Суғд 0,5 фоиз (26,5 ҳазор кӯдакони навзод) -ро ташкил намудааст.

Ҷадвали 15: Шумораи таваллуд, фавт ва афзоиши табиии аҳолӣ дар моҳҳои январ - июни солҳои 2018 -2019

	шумораи таваллудҳои ба қайд гирифташудаи дар мӯҳлати дар асоси қонун муайян шуда		*шумораи шахсони фавтида*		*афзоиши табиии аҳолӣ*	
	2018	*2019*	*2018*	*2019*	*2018*	*2019*
	нафар					
Ҷумҳурӣ	**101039**	**105007**	**15950**	**16948**	**85089**	**88059**
аз он ҷумла:						
ВМКБ	2072	1944	480	439	1592	1505
Вилояти Суғд	26606	26474	5604	5778	21002	20696
Вилояти Хатлон	40549	42608	5476	5893	35073	36715
ш.Душанбе	7034	7619	1141	1296	5893	6323
НТҶ	24778	26362	3249	3542	21529	22820

Бақайдгирии шахсони фавтида дар моҳҳои январ-июни соли 2019 нисбат ба ҳамин давраи соли 2018-ум 6,3 фоиз зиёд шуда 16,9 ҳазор нафарро ташкил дод. Зиёдшавии бақайдгирии шахсони фавтида қариб дар ҳамаи минтақаҳои ҷумҳурӣ мушоҳида шудааст, ғайр аз ВМКБ. Дар вилояти Суғд бақайдгирии шахсони фавтида – 3,1 фоиз зиёд шуда 5,8 ҳазор фавт, дар вилояти Хатлон – 7,6 фоиз (5,9 ҳазор фавт), дар ш.Душанбе – 13,6 фоиз (1,3 ҳазор фавт) ва дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ –9,0 фоиз (3,5 ҳазор фавт)-ро ташкил додааст. Дар ВМКБ бақайдгирии шахсони фавтида – 8,5 фоиз кам шуда, 439 фавтро ташкил намуд.

Афзоиши табиии аҳолӣ аз рӯи маълумоти пешакӣ дар моҳҳои январ-июни соли 2019 нисбат ба ҳамин давраи соли 2018 ба андозаи 3,5 фоиз зиёд шуда, 88,1 ҳазор нафар ё ба 1000 нафар аҳолӣ 19,3 нафар рост омадааст.

Ҷадвали 16: Шумораи аҳолӣ

Бо назардошти шумораи таваллудшудагон, фавтидагон ва муҳоҷират шумораи аҳолӣ (аз рӯи ҳисобҳои пешакӣ) то 1-уми июли соли 2019 ташкил дод:

	шумораи аҳолӣ то 1.07. с.2019-ум, ҳазор нафар	*нисбат ба ҳамин давраи соли 2018, (бо фоиз)*
Ҷумҳури Тоҷикистон	**9212,1**	**102,2**
аз он ҷумла:		
ВМКБ	228,0	101,4
Вилояти Суғд	2678,0	101,9
Вилояти Хатлон	3310,5	102,4
ш.Душанбе	851,3	101,9
НТҶ	2144,4	102,5

МЕТОДОЛОГИЯ

1. Методологияи таҳлили бехатарии озуқаворӣ

«Бехатарии озуқаворӣ ва ғизо ҳамон вақт таъмин ҳисобида мешаванд, ки агар озуқавории мувофиқ (аз нуқтаи назари миқдор, сифат, бехатар будан, аз ҷиҳати иҷтимоию фарҳангӣ маъқул), ***мавҷуд*** ва ***дастрас*** бошад ва ҳамаи шахсон ***ҳамавақт*** барои таъмини ҳаёти фаъол ва солим чунин озуқавориро қаноатмандона ***истеъмол ва ҳазм*** кунанд».

Мавҷуд будан: бехатар ва кофӣ будани озуқаворӣ аз ҷиҳати миқдор ва сифат

Дастрас будан: ҳамаи хонаводаҳо ва ҳамаи аъзои онҳо барои харидории миқдори зарурии озуқаворӣ (аз ҳисоби истеҳсолот, харид ва ёрӣ) ба қадри кофӣ захира доранд;

Истеъмолот ва ҳазм донистани ҳолати саломатӣ ва шароити тозагӣ (санитарӣ) барои он зарур аст, ки организми инсон озуқавориро истеъмол ва ҳазм карда тавонад.

Устуворӣ доимо мавҷуд ва дастрас будани ғизо, истеъмол ва ҳазм кардани хӯрокворӣ мебошад. Агар озуқаворӣ мунтазам дастрас набошад, баъзе шахсон аз норасоии доимӣ ё муваққатии озуқаворӣ азият мекашанд.

Барои фаҳмо шудан, ҳамаи чор ҷиҳати бехатарии озуқаворӣ ва ғизо дар расми зер оварда шудааст:

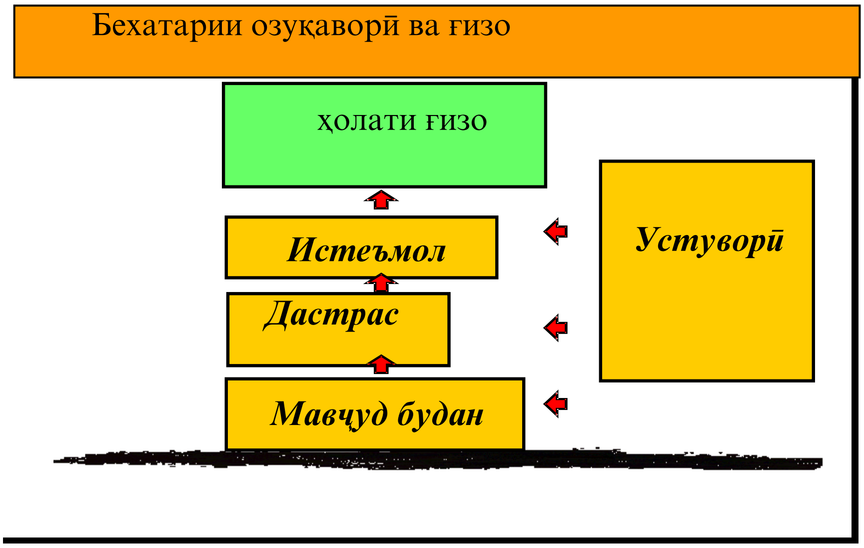

Барои хонаводаҳо ва шахсони ҷудогона, ки дар ҷамъият зиндагӣ мекунанд, барои таъмини бехатарии озуқаворӣ мавҷуд будани чор самт зарур аст. Ин самтҳо бояд якбора дар ҳамаи сатҳи хонавода ва шаҳрванди ҷудогона (**сатҳи хурд**) то сатҳи ҷамоат (шаҳрак, ноҳия, вилоят), ки онҳо ба **сатҳи миёна дохил** мебошанд, то сатҳи миллӣ ё умумиҷаҳонӣ яъне, **сатҳи калон,** таъмин бошанд.

Барои мақсадҳои мониторинги бехатарии озуқаворӣ нишондиҳандаи хеле муҳимро (мувофиқ) интихоб намудан ва онро мунтазам чен кардан зарур аст.

Усули тартиб додани тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи намудҳои хӯрокворӣ (асосӣ):

Тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, асосӣ тартиб дода шудааст.

Ҳангоми тартиб додани тарози озуқаворӣ нишондиҳандаи маҳсулоти захира аз тарози соли гузашта гирифта шудааст, яъне захираи охири соли гузашта, захираи то 1 январи соли ҷорӣ шуда метавонад. Оид ба воридоту содироти маҳсулот маълумотҳои расмӣ, аз рӯи истеҳсолот - маълумотҳои таъҷилӣ (пешакӣ) истифода бурда шудаанд.

Бо назардошти масоҳати киштшуда бо зироатҳои кишоварзӣ ва бо истифодаи масрафи аслии 1 гектар кишт, хароҷоти тухмӣ муайян карда шудааст. Ҳисобу китоб талофот дар асоси меъёрҳои муқарраршудаи расмӣ амалӣ карда мешавад.

Барои муайян намудани сарфи тухм барои ҷӯҷабарорӣ, миқдори аслии ҷӯҷаҳо ва моводи меъёрӣ оид ба ҷӯҷабарорӣ аз шумораи тухми гузошташуда ба ҳисоб гирифта шудаанд.

Озуқаворӣ, ки аҳолӣ истеъмол мекунад, инчунин хароҷоти хӯроки чорво дар асоси маълумотҳои тадқиқоти буҷети 3000 хонавода ҳисоб карда шудааст. Дар мавриди ҳисоби истеъмоли гӯшт аз тарафи аҳолӣ низ миқдори гӯште, ки барои риояи анъанаҳои миллӣ (дар вақти маросимҳои дафн, тӯй, маросимҳои динӣ-идҳои мазҳабӣ, миллӣ ва ғайра) сарф карда шудаанд, ба назар гирифта шудааст.

Тафсирот

Шахсони 16-сола ва калонсолтар, ки дар давраи тадқиқот (таҳлилшаванда) машғулият (машғулияти даромаднок) надоштанд; дар ҷустуҷӯи кор буданд, яъне ба Хадамоти давлатии шуғли аҳолӣ муроҷиат кардаанд, ё дигар усули корёбиро истифода бурдаанд; тайёр буданд ба кор шурӯъ кунанд, ***бекор*** ҳисобида мешаванд.

Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ (ММД) **-** нишондиҳандаи маҷмӯи фаъолияти иқтисодии мамлакат мебошад. ММД бо нархҳои асосию бозорӣ (ММД-и номиналӣ) ва бо нархҳои муқоисавӣ (ММД ҳақиқӣ) ҳисоб карда мешавад.

Индекси нархҳои истеъмолии молҳо ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ (ИНИ) тағйироти сатҳи умумии нархи молҳо ва хизматрасониро тавсиф мекунад. Индекс ченаки арзиши маҷмӯи ҳақиқии молҳо ва хизматрасонӣ дар давраи ҷорӣ нисбат ба арзиши он дар давраи асосӣ мебошад.

Музди миёнаи меҳнати номиналии ҳармоҳа бо роҳи тақсимкунии фонди аслии ҳисоб кардашудаи музди меҳнати кормандони ҳайати рӯйхат ва дуҷоякорон ба шуморае, ки барои ҳисоб кардани музди миёнаи кор қабул шудааст ва ба шумораи моҳҳои давраи ҳисобот қабул шудааст, ҳисоб карда мешавад.

Калориянокии хӯрок ба ҳар нафар аҳолӣ дар як шабонарӯз. Ғизонокии озуқаи истеъмолкардаи ҳар нафар узви хонавода, инчунин таркибҳои кимиёвии он (сафедаҳою равған) мебошад.

Сатҳи бекории расмӣ аз рӯи таносуби шумораи бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда ва шумораи аҳолии дар иқтисодиёт фаъол, ба ҳисоби фоиз ҳисоб карда мешавад.

Ихтисораҳои истифодашуда:

ММД	Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ
НТҶ	Ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ
ВМКБ	Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон
ИНИ	Индекси нархҳои истеъмолӣ

Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу хаво дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи дуюми соли 2019

Хулосаи обу ҳавосанҷӣ

Апрел. Моҳи апрели давраи гузариш бо сабаби зиёд ворид гардидани нури бошиддати офтоб ҳарорати ҳаво баланд мегардад. Моҳи апрели соли 2019 дар ҷумҳурӣ ҳавои гарми мӯътадил ба қайд гирифта шуд.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво мувофиқи меъёр, дар баъзе ноҳияҳо ба 1^0С ва дар ВМКБ ба 2^0С пасттар аз меъёрииқлимӣ буд. Дар ноҳияҳои доманакӯҳ 14-18^0С гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 3-11^0С гарм, (Дарвоз 13^0С гарм) дар шарқи ВМКБ -1-3^0С хунукӣ ба қайд гирифта шуда буд.

Аз ҳама бештар ҳавои салқин рӯзҳои 3-6 апрел ба қайдгирифта шуд. Дар водиҳо ҳарорати рӯзонаи ҳаво 7-13^0С гарм, ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво дар водиҳо аз меъёри иқлимӣ паст то ба 4-9^0С ба қайд гирифта шуд.

Ҳавои гарм дар водиҳои Хатлон ва НТҶ дар давраи аз 12, 14-20, 24-26 апрел, ҳарорати баландтарини ҳаво бошад дар водиҳо то ба 27-34^0С гарм, дар водиҳои вилояти Суғд 20, 24-26 апрел ҳарорати баландтарини ҳаво то 27-31^0С, ҳарорати шабона рӯзии ҳаво дар ҳамаҷо аз меъёри миёнаи иқлимӣ баландтар ба 4-5^0С мушоҳида карда шуд.

Дар қисми зиёди ҷумҳурӣ муддати аз 8 то14 рӯз боронҳои шиддатнок борид.

Миқдори боришоти моҳона дар бисёри ноҳияҳо ҳудуди меъёр, дар баъзе маҳалҳо аз меъёр зиёд. Вилояти Хатлон (89-203 фоиз), НТҶ (41-127 фоиз), вилояти Суғд (50-226 фоиз) ва дар ВМКБ (134-236 фоиз)-ро ташкил дод.

Май. Дар ҷумҳурӣ моҳи май ҳарорати ҳаво нисбатан гарм тавсиф карда шуд. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво аз меъёр то 2+3^0С баланд буда, ҳарорати миёнаи бисёрсола дар водиҳои ноҳияҳои доманакӯҳ 16+26^0С гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 10+18^0С гарм, (Дарвоз +20^0С гарм), дар баландкӯҳҳои ВМКБ 4+7^0С гармиро ташкил дод.

Ҳарорати ҳаво дар даҳрузаи дуюм ва сеюми моҳи май хело гарм буд, ҳангоми дар водиҳо ҳарорати баладтарини ҳаво то 33+39^0С баланд шудан, дар баъзе ноҳияҳои ҷанубӣ то 40+41^0С гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ то 23+30^0С гарм, (Дарвоз 20^0С гарм) ва дар ноҳияҳои баландкӯҳ 13-19^0С гармиро ташкил дод. Ҳарорати миёнаи шабонарӯзи аз меъёр ба 3-6^0С гармӣ баланд шуд.

Дар муқоиса ҳавои ҷумҳурӣ аз ҳама бештар ҳавои салқин дар даҳрӯзаи аввали моҳи май ва пастшавии кӯтоҳ муддати ҳарорати ҳаво дар рӯзҳои 18-20 ва 30-31-уми майро дар бар гирифт. Дар ин давра дар водиҳо ҳарорати рӯзонаи ҳаво 22+32^0С гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ то 12-23^0С гармиро ташкил дод.

Дар водиҳо боридани боришот бошиддатнокии гуногун дар давоми 3-6 рӯз ва дар ноҳияҳои кӯҳӣ 6-11 рӯзро дар бар гирифташуд. 18 ва 30 май дар баъзе ноҳияҳои кӯҳии НТҶ боридани борони пуршиддати кӯтоҳ муддат, раъду барқ ва ҷола ба қайд гирифта шуд. Ҳангоми боридани боришот дар баъзе ноҳияҳои кӯҳӣ шиддатнокии шамол то 17-22м/с мушоҳида карда шуд.

18 май дар Рашт рӯзона 18 мм (15 соат), дар Дарбанд 19 мм, дар Бустонод 50 мм ва дар Тавилдара 24 мм борида буд.

30 май дар Рашт рӯзона 23 мм (15 соат) борида буд. 16, 18, 23, 30-31 май дар баъзе ноҳияҳои вилояти Хатлон ва НТҶ чангу ғубор, 31 май дар баъзе ноҳияҳои ВМКБ чангу ғубор ба қайд гирифта шуд. Миқдори боришоти моҳона аз меъёр паст

буда, дар вилояти Хатлон (12-73 фоиз), вилояти Суғд (51-115 фоиз), дар НТҶ (17-90 фоиз) дар ғарби ВМКБ (53-119 фоиз) ва дар шарқи ВМКБ (25-71 фоиз) аз меъёрро дар бар гирифта буд.

Июн. Дар ҷумҳурӣ моҳи июн ҳавои мӯътадил тавсиф карда шуд. Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар қисми зиёди ноҳияҳо аз меъёр то 1+2^{0}С баланд буда, дар баъзе ноҳияҳои алоҳидаи кӯҳӣ дар ҳади меъёр (танҳодар Дарвоз аз меъёр +1^{0}С поён) ва дар водиҳои ноҳияҳо 28+30^{0}С гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳ 23+25^{0}С гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 17+22^{0}С гарм (дар Дарвоз то +24^{0}С гарм), дар баландкӯҳҳо 8+11^{0}С гармиро ташкил доданд.

Дар давоми моҳ ҳаво нисбатан гарм мушоҳида карда шуд. Ҳавои гармии аз ҳад зиёд дар ҷумҳурӣ рӯзҳои 3, 16-23 ва 28-30 июн ҳангоми ҳарорати баландтарини ҳаво баланд шудан дар қисмати зиёди водиҳои ноҳияҳо то 38+41^{0}С гарм, дар баъзе ноҳияҳои ҷанубӣ то 42+44^{0}С гармӣ мушоҳида карда шуд. Дар баъзе ноҳияҳои кӯҳї ҳарорати баландтарини ҳаво дар ҳамин давра то 27+34^{0}С гарм баланд шуда, дар Дарвоз то +36^{0}С гармӣ мушоҳида карда шуд. Ҳарорати миёнаи шабона рӯзи ҳаво дар ҳамин давра аз нишон доди ҳарорати миёнаи бисёрсола ба 3+5^{0}С гармӣ баланд мебошад.

Пастшавии кӯтоҳмуддати ҳарорати ҳаво дар санаҳои 4, 6, 9, 26-28 июн ҳангоме, ки ҳарорати баландтарини ҳаво дар водиҳо дар ҳамин давра баланд нашуда, ба 29+34^{0}С гармӣ мушоҳида карда шуд. Дар ноҳияҳои кӯҳии НТҶ ва вилояти Суғд дар давраи 4, 6, 27 июн ҳангоме, ки ҳарорати баландтарини ҳаво баланд нашуда, ба 14+19^{0}С гармӣ баробар шуд. Ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво дар ҳамин давра аз нишондоди миёнаи бисёрсола ба 1+3^{0}С гармӣ паст шуда буд.

Боришоти кӯтоҳмуддат, кам-кам бо раъду барқ тавсиф карда шуд. Ҳангоми ба амал омадани раъду барқ, вазидани шиддатнокии шамоли шарқӣ то 15-20м/с мушоҳида карда шуд.

Миқдори боришоти моҳона дар қисмати зиёди ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёр паст ва дар баъзе ҳолатҳо наздик ба меъёр шуда, танҳо дар баъзе ноҳияҳои ВМКБ аз меъёр баланд шуда, ташкил доданд: дар вилояти Суғд 13-59 фоиз (Деҳавз 126 фоиз), дар вилояти Хатлон 0-96 фоиз (Исанбой 121 фоиз), дар НТҶ 69-119 фоиз дар нишебиҳои ҷанубӣ қаторкӯҳҳои Ҳисор 41-77 фоиз, дар ВМКБ 6-40 фоиз ва дар баъзе ҳолатҳо 133-200 фоиз меъёрро ташкил доданд.

Боришот бо боридани шиддатнокии гуногун дар давоми 2-8 рӯз дар водиҳои ноҳияҳои доманакӯҳ (меъёр 1-5 рӯз) дар ноҳияҳои кӯҳӣ 8-12 рӯз (меъёр 7-12 рӯз) ташкил дод.

Боридани боронҳои пуршиддат бо раъду барқ дар 6, 25 ва 30 июн борид ва шиддатнокии аз ҳад зиёди борон 25 июн дар Дарбанд дар давоми 12 соат 23 мм (меъёри моҳона 31мм), Рашт 20 мм, Бустонобод 17 мм мушоҳида карда шуд. Рӯзи 30 июн дар Шаҳристон 19мм ба қайд гирифта шуд.

Дар қисми зиёди моҳ дар баъзе ноҳияҳои алоҳида раъду барқ ба амал омада, аммо дар рӯзҳои алоҳидаи моҳ дар вилояти Хатлон ва НТҶ чангу ғубор мушоҳида карда шуд.

Шарҳи оби дарёҳо ва обанборҳо

Апрел. Моҳи **апрел** дар дарёҳои ҷумҳурӣ баланд шавии сатҳи об мушоҳида гардид. 3-4 ва 21-22 апрел дар натиҷаи селхезиҳо дар дарёи Ёхсу, дарёҳои аз нишебиҳои ҷануби қаторкӯҳи Ҳисор ҷоришаванда, Вахш ва Панҷ (дар мавзеъи дидбонгоҳи Хирманҷо) якбора баландшавии сатҳи об мушоҳида гардид.

Сарфи миёнаи моҳонаи оби дарёҳои ҷумҳурӣ дар ҳудуди меъёр ва аз меъёр баланд буд (90-180 фоиз), ба истисноии дарёҳои Сурхоб-Сомончи, Кофарниҳон, Қаратоғ ва Исфара, ки сарфи миёнаи моҳонаи об аз меъёр паст буд (45-89 фоиз).

Ҳаҷми обанбори Норак дар ин моҳ 160 млн.м^3 зиёд гашта, 6893 млн.м^3-ро ташкил дод, ки 525 млн.м^3 нисбати ҳаҷми соли гузашта зиёд шуд.

Ҳаҷми обамбори Қайроққум дар ин моҳ 118 млн.м^3 зиёд гашта, 3443 млн.м^3 -ро ташкил дод, ки 35 млн.м^3 нисбати ҳаҷми соли гузашта зиёд шуд.

Дурустии пешгӯиҳои моҳона 80 фоизро ташкил дод.

Май. Дар даҳаи дуюм ва сеюми моҳи май дар ҷумҳурӣ обноки баланди дарёҳо боқи монд. Дар охири даҳаи сеюми моҳи май дар дарёҳои аз нишебиҳои ҷануби қатор кӯҳи Ҳисор ҷоришаванда, Ёхсу, Сурхоб (ҷанубӣ) пастшавии сатҳи об мушоҳида гардид. 19 май дар дарёҳои Ёхсу (дар дидбонгоҳи Восеъ, Карбостонак), Кофарниҳон (дар дидбонгоҳи Тарткӣ) ва Обихингоб (дидбонгоҳи Тавилдара) обхезӣ то 48-104 см ба вуҷуд омад, ки ба харобшавии роҳҳо оварда расонд.

Сарфи миёнаи моҳонаи оби дарёҳои ҷумҳурӣ дар ҳудуди меъёр ва аз меъёр баланд буд (112-187 фоиз), танҳо дар дарёи Ёхсу обноки аз меъёр паст буд (68-76 фоиз).

Ҳаҷми обамбори Норак дар ин моҳ 520 млн.м^3 зиёд гашта, 7617 млн.м^3-ро ташкил дод, ки 204 млн.м^3 нисбати ҳаҷми соли гузашта зиёд шуд.

Ҳаҷми обамбори Қайроққум дар ин моҳ 25 млн.м^3 зиёд гашта, 3472 млн.м^3-ро ташкил дод, ки 59 млн.м^3 нисбати ҳаҷми соли гузашта зиёд шуд.

Дурустии пешгӯиҳои дарозмуҳлат 67 фоизро ташкил дод.

Июн. Моҳи июн дар дарёҳои ҷумҳурӣ пастшавии сатҳи об мушоҳида гардид. Дар охири даҳаи дуюм ва аввали даҳаи сеюм дар дарёҳои ВМКБ, Исфар Вахш ва Зарафшон баландшавии обноки мушоҳида гардид.

Сарфи миёнаи моҳонаи оби дарёҳои ҷумҳурӣ дар ҳудуди меъёр ва аз меъёр баланд буд (98-165 фоиз), ба истисноии дарёҳои Ёхсу ва Қаратоғ, ки сарфи миёнаи моҳонаи об аз меъёр паст буд (56-86 фоиз).

Ҳаҷми обамбори Норак дар ин моҳ 1423 млн.м^3 зиёд гашта, 9040 млн.м^3 -ро ташкил дод, ки 213 млн.м^3 нисбати ҳаҷми соли гузашта кам шуд.

Ҳаҷми обамбори Қайроққум дар ин моҳ 73 млн.м^3 кам гашта, 3399 млн.м^3 -ро ташкил дод, ки 74 млн.м^3 нисбати ҳаҷми соли гузашта зиёд шуд.

Дурустии пешгӯиҳои моҳона 86 фоиз ташкил дод.

Замимаи 2. Индикаторҳои мақсадноки асосии СМР-2030

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2017	2018	семоҳ.I с.2019	семоҳ.II с.2019[1]	Сенарияи индустриалӣ		
							2020	2025	2030
Шумораи аҳолӣ (дар охири сол)	ҳаз.нафар	8551,2	8930,9	9121,7	9166,1	9212,1	9500	10490	11580
Суръати афзоиши воқеии ММД ба ҳисоби миёна дар як сол	%	6,0	7,1	7,3	х	х	6,7	6,9	7,8
							6-7		
ММД ба ҳар нафар аҳолӣ	сомонӣ	5727,8	6925,2	7638,2	х	х	8430	12297	17754
Маҷмӯи пасандозҳои дохилӣ нисбат ба ММД	%	13,0	9,7	х	х	х	22	26	28
Ҳиссаи маблағгузориҳои хусусӣ дар ММД	%	4,6	3,0	3,3	х	х	10	15	18
Ҳиссаи соҳаи саноат дар ММД	%	13,3	17,2	17,2	х	х	12,5-13,2	16	20-20,5
аз он ҷумла:									
-соҳаи истихроҷ	%	1,7	3,7	4,7	х	х	11-12	11-11,5	9-10
-соҳаи коркард	%	8,7	10,0	8,1	х	х	72-74	74-75	76-75,5
-истеҳсол ва тақсимоти газ, об ва энергия	%	2,9	3,5	4,4	х	х	15-16	14,0-14,5	14-14,5
Ҳиссаи соҳаи кишоварзӣ дар ММД	%	22,0	21,3	18,7	х	х	21	20,1	19-19,5
Ҳиссаи соҳаи хизматрасонӣ дар ММД (бе сохтмон)	%	41,0	40,3	43,8	х	х	37-37,5	34-34,2	28,5-29,5
Андозҳои холиси ғайримустақим дар ММД	%	12,6	11,4	10,6	х	х	12,6	12,5	12,5
Истеҳсоли нерӯи барқ, ҳамагӣ	млрд.кВт. соат	17,1	18,1	19,7	5,2	4,9	26,2	37,5	40,7
Истеҳсоли нерӯи барқ дар НБО	млрд.кВт. соат	16,8	17,1	17,4	4,3	4,9	24,5	34,4	37,6
Истеҳсоли нерӯи барқ ба ҳар нафар аҳолӣ	ҳаз.кВт. с/наф	2,02	2,0	2,1	0,6	0,5	2,78	3,64	3,67

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2017	2018	семоҳ. I с.2019	семоҳ. II с.2019[1]	Сенарияи индустриалӣ		
							2020	2025	2030
Афзоиши ҳаҷми истеҳсоли саноатӣ (нисбат ба соли 2018)	%	111,2	121,3	183,5	115,9	112,5	160	260	400
Истихроҷи нафт	ҳаз.тонна	24,6	23,5	23,9	5,6	5,7	25,0	30,0	36,0
Истихроҷи газ	ҳаз.м³	4102	1545	910,8	150,0	242,5	4600	5000	6000
Истихроҷи ангишт	млн.тонна	1,0	1,7	1,9	0,3	0,4	4,05	6,9	10,3
Гардиши бор	млрд.т.км	6,0	6,1	6,5	1,5	1,8	7,9	9,2	12,3
Мусофиргардиш	млрд.мус.км	9,2	9,3	9,3	2,2	2,3	13,2	15,5	20,6
Дарозумрии чашмдошт ҳангоми таваллуд,	сол	73,6	74,9	75,0	х	х	75,7	77,8	80,0
аз ҷумла:									
- мардон		71,8	73,0	73,3	х	х	73,8	75,9	78,0
-занон		75,6	76,9	76,9	х	х	77,7	80,0	82,2
Ҳиссаи шахсони дорои таҳсилоти касбӣ дар байни аҳолии ба кор машғул,	%	26	…	х	х	х	на кам аз 30	на кам аз 50	на кам аз 60
аз ҷумла дар байни занон		20	…	х	х	х	на кам аз 24	на кам аз 40	на кам аз 50
Афзоиши музди меҳнати воқеӣ (афзоиши миёна дар як сол)	%	1,8	10,8	3,9	5,0	3,2	5		
Таносуби музди меҳнати занон бо музди мҳнати мардон	%	61,1	59,9	59,6	х	х	65	70	75
Фарогирии кӯдакони аз 3 то 6 сола бо муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ	% ба гурӯҳи синну сол	8,7	9,3	9,7[1]	х	х	30	40	50
Ҳисоби миёнаи солҳои хониш дар мактаб	сол	9,6	…	х	х	х	10	11	12

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2017	2018	семоҳ. I с.2019	семоҳ. II с.2019[1]	Сенарияи индустриалӣ		
							2020	2025	2030
Хароҷотҳои умумӣ ба соҳаи илм[4]	% нисбат ба ММД	0,15	0,09	0,09	х	х	на кам аз 0,8	на кам аз 1,2	на кам аз 1,5
Афзоиши нафақаҳои воқеӣ (афзоиши миёна дар як сол)	%	-6,3	-7,3	10,3	х	х	6		
Сатҳи таъминот бо манзил	м²/нафар	10,7	10,8	10,8	х	х	13	15	17
Сатҳи камбизоатӣ	%	31	29,5	27,4	х	х	20	18	15
Сатҳи фақри шадид	%	15,7	14,0	11,8	х	х	-	-	0
Индекси нобаробарии гендерӣ	раддабандӣ	мавқеи 69 дар байни 155 кишвар	…	х	х	х	на поён аз мавқеи 60	на поён аз мавқеи 55	на поён аз мавқеи 50
Индекси рушди гендерӣ	гурӯҳ	гурӯҳи 3-юм дар сатҳи рушд	…	х	х	х	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд
Ҳиссаи шуғл дар бахши ғайрирасмӣ	%	40	15,7[3]	15,7[3]	х	х	37	35	30

[1)] маълумотҳои пешакӣ

[2)] таҳқиқоти қувваи корӣ-2009

[3)] таҳқиқоти қувваи корӣ-2016

[4)] маълумотҳои дар семоҳа овардашуда аз рӯи ҷамъбасти семоҳа

Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклухт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)

	семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2017	**2018**	**2019**	**2017**	**2018**	**2019**	**2016**	**2017**	**2018**	**2016**	**2017**	**2018**
	Картошка											
ВМКБ	-	-	-	4,50	4,20	4,0	2,66	3,45	3,22	3,29	3,97	3,10
Вилояти Суғд	3,19	1,63	-	3,60	1,86	1,62	1,15	2,40	1,32	1,13	2,10	1,53
Вилояти Хатлон	-	-	2,0	2,68	2,12	2,15	1,53	2,30	1,90	1,82	1,97	1,67
НТҶ	1,28	4,95	-	3,35	1,54	1,89	1,35	2,82	1,76	1,62	2,74	2,19
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,19	1,64	2,0	2,97	2,0	2,01	1,34	2,31	1,61	1,58	2,39	1,94
	Шир											
ВМКБ	5,0	4,0	4,40	4,60	4,20	4,24	4,0	4,5	4,48	4,50	4,10	3,64
Вилояти Суғд	2,49	2,69	2,78	2,60	2,72	2,95	2,34	2,40	2,46	1,51	2,61	2,78
Вилояти Хатлон	2,37	1,57	2,91	2,50	2,90	2,88	2,75	2,35	2,33	2,18	2,96	2,91
НТҶ	2,76	2,63	2,94	2,75	2,87	2,97	2,74	2,75	2,71	2,69	2,75	2,76
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	2,54	2,41	2,89	2,51	2,86	2,95	2,50	2,65	2,57	1,85	2,84	2,87
	Гандум											
ВМКБ	-	-	-	2,60	2,0	-	2,0	3,0	2,88	2,00	2,95	3,0
Вилояти Суғд	1,29	1,70	2,0	1,74	2,11	2,22	1,34	1,45	1,97	1,35	1,70	2,25
Вилояти Хатлон	1,40	-	1,91	1,65	2,0	2,00	1,81	1,90	2,01	1,55	1,34	2,05
НТҶ	1,96	1,97	1,86	1,54	1,77	1,98	1,28	1,63	1,88	1,25	1,64	1,70
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,57	1,84	1,87	1,68	1,98	2,02	1,50	1,52	1,99	1,38	1,45	1,92

Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмолӣ аз рӯи семоҳаҳои солҳои 2016 - 2019 дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)

				семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2016	2017	2018	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Картошка															
ш. Душанбе	1,95	3,78	2,73	3,10	3,28	2,33	4,62	3,03	2,88	1,92	3,80	2,13	2,03	3,60	2,48
Вилояти Суғд	1,68	3,53	2,39	2,91	3,09	2,00	4,77	2,73	2,88	1,65	3,13	1,47	1,80	3,32	2,25
Вилояти Хатлон	1,94	3,74	2,46	3,14	3,18	2,05	4,54	2,37	2,22	1,94	3,80	1,94	2,17	3,47	2,34
ВМКБ	х	4,71	3,40	3,74	3,94	3,08	5,78	3,89	3,58	х	5,17	2,81	х	4,15	,97
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,86	3,94	2,75	3,22	3,38	2,36	4,93	3,01	2,89	1,84	3,97	2,09	2,00	3,64	2,51
Шир															
ш. Душанбе	3,74	4,10	4,33	4,43	4,67	4,62	3,63	4,0	3,84	3,50	4,00	3,93	3,97	4,33	4,70
Вилояти Суғд	2,96	2,99	3,0	3,00	3,00	3,00	2,98	3,0	3,22	2,92	2,97	3,00	2,98	3,00	3,00
Вилояти Хатлон	3,53	3,56	3,58	3,68	3,75	3,68	3,33	3,33	3,45	3,39	3,37	3,40	3,62	3,84	3,82
ВМКБ	х	4,31	4,35	4,27	4,51	4,28	4,27	4,51	4,28	х	4,27	4,35	х	4,43	4,02
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,41	3,74	3,81	3,85	3,98	3,89	3,55	3,71	3,70	3,27	3,65	3,67	3,52	3,90	3,89
Орди навъи якум															
ш. Душанбе	3,16	3,10	3,13	3,18	3,19	3,66	3,34	3,08	3,69	3,15	3,32	3,25	3,0	3,12	3,40
Вилояти Суғд	2,90	2,88	2,84	3,02	2,92	3,56	3,09	2,91	3,42	2,87	3,08	3,05	2,87	2,84	2,22
Вилояти Хатлон	3,15	3,19	3,11	3,28	3,24	3,72	3,31	3,13	3,75	3,12	3,31	3,23	3,13	3,22	3,45
ВМКБ	х	3,53	3,45	3,64	3,55	3,87	3,67	3,49	3,88	х	3,67	3,57	х	3,53	3,77
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,07	3,17	3,13	3,28	3,22	3,70	3,35	3,15	3,69	3,05	3,34	3,28	3,03	3,18	3,46
Гандум															
г. Душанбе	2,47	2,64	2,90	2,50	2,80	3,50	2,54	2,87	3,50	2,45	2,73	2,83	2,45	2,80	3,10
Вилояти Суғд	1,85	2,04	2,09	1,88	2,09	2,15	2,01	2,13	2,52	1,80	2,13	2,06	1,84	2,12	2,10
Вилояти Хатлон	1,96	2,10	2,25	1,99	2,19	2,47	2,10	2,20	2,90	2,00	2,11	2,34	1,95	2,19	2,27
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	2,09	2,26	2,41	2,12	2,36	2,71	2,22	2,40	2,97	2,08	2,32	2,41	2,08	2,37	2,49
Биринҷ															
ш. Душанбе	10,03	7,18	7,64	7,83	6,87	9,03	7,0	7,20	9,34	10,20	7,00	8,00	9,23	6,87	8,50
Вилояти Суғд	6,73	6,04	6,31	5,77	5,75	7,33	5,82	5,68	9,54	6,89	6,43	6,85	6,49	6,16	6,94
Вилояти Хатлон	7,28	6,87	7,33	6,82	6,88	7,97	6,82	6,94	8,46	7,43	6,91	7,41	6,98	6,91	8,08
ВМКБ	х	10,67	11,30	10,51	11,09	11,68	10,51	11,34	12,59	х	10,67	11,50	х	11,0	11,25
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	8,01	7,69	8,14	7,73	7,65	9,00	7,54	7,79	9,98	8,17	7,75	8,44	7,57	7,73	8,70
Шакар															
ш. Душанбе	6,95	7,23	6,50	6,87	6,27	6,62	7,58	6,47	6,65	7,03	7,80	6,70	7,0	6,67	6,57
Вилояти Суғд	6,85	7,03	6,38	6,68	6,22	6,55	7,43	6,27	6,72	6,97	7,42	6,49	7,01	6,60	6,52
Вилояти Хатлон	7,14	7,31	6,49	7,07	6,39	6,73	7,53	6,30	6,50	7,42	7,77	6,59	7,38	6,86	6,68
ВМКБ	х	8,21	7,42	7,92	7,56	7,00	8,00	7,44	6,90	х	8,67	7,51	х	8,26	7,17
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	6,98	7,45	6,70	7,14	6,61	6,72	7,64	6,62	6,69	7,14	7,92	6,82	7,16	7,10	6,74

				семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2016	2017	2018	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Пиёз															
ш.Душанбе	1,47	2,73	1,58	2,05	2,48	1,63	2,43	1,33	2,67	1,27	3,52	1,05	1,40	2,93	1,45
Вилояти Суғд	1,32	2,52	1,36	1,83	2,21	1,04	2,66	1,24	2,28	0,99	3,06	0,95	1,22	2,55	1,06
Вилояти Хатлон	1,50	2,91	1,54	2,49	2,64	1,58	2,68	1,18	2,67	1,21	3,48	1,00	1,62	3,00	1,35
ВМКБ	х	3,83	2,50	3,19	3,61	2,38	3,53	2,35	3,59	х	4,76	1,72	х	3,85	2,30
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,40	3,00	1,75	2,39	2,74	1,66	2,83	1,52	2,80	1,15	3,70	1,18	1,41	3,08	1,54
Равғани пахта															
ш.Душанбе	11,28	11,76	11,84	11,50	11,50	12,50	11,73	11,37	12,33	11,50	11,87	12,00	11,33	11,93	12,50
Вилояти Суғд	10,26	10,64	10,51	10,94	9,41	11,66	10,96	9,49	11,36	10,23	10,53	11,15	10,64	10,13	11,97
Вилояти Хатлон	9,89	10,61	10,49	10,40	9,88	11,13	10,68	9,83	11,05	9,95	10,91	10,83	9,90	10,43	11,40
ВМКБ	х	13,11	13,23	12,25	13,55	13,00	13,10	13,02	12,76	х	13,55	12,93	х	13,55	13,43
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	10,48	11,53	11,52	11,27	11,08	12,07	11,62	10,93	11,88	10,56	11,71	11,73	10,62	11,51	12,33
Гӯшти гусфанд															
ш.Душанбе	33,21	35,53	38,58	33,50	37,33	40,48	36,10	38,83	43,96	33,00	36,17	39,17	33,00	36,33	39,0
Вилояти Суғд	33,23	37,68	39,90	33,59	38,75	42,05	36,97	38,72	45,02	33,35	39,93	40,88	33,67	40,21	41,26
Вилояти Хатлон	32,14	34,39	38,05	32,60	36,55	41,09	35,12	39,16	43,09	32,03	34,71	38,57	32,04	35,11	37,92
ВМКБ	х	31,55	34,40	30,74	32,47	36,00	31,49	33,65	37,33	х	31,98	35,58	х	31,92	35,92
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	32,86	34,78	37,71	32,61	36,28	39,90	34,92	37,59	42,36	32,79	35,70	38,55	32,90	35,91	38,52
Гӯшти гов															
ш.Душанбе	32,79	36,04	38,50	32,83	36,83	40,42	36,50	37,33	43,82	33,33	37,67	39,83	32,83	37,17	40,00
Вилояти Суғд	30,62	34,35	36,50	31,04	34,84	39,66	33,87	34,84	42,06	31,17	36,16	37,26	31,52	36,32	39,07
Вилояти Хатлон	30,10	33,92	36,79	29,65	35,33	38,58	34,07	36,68	42,24	30,47	36,00	37,51	30,42	35,95	37,63
ВМКБ	х	30,06	33,36	29,25	31,31	34,84	30,00	33,32	37,00	х	30,49	34,58	х	30,49	34,25
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	31,17	33,59	36,29	30,69	34,58	38,37	33,61	35,54	41,28	31,66	35,08	37,29	31,59	34,98	37,74
Гӯшти мурғ															
ш. Душанбе	19,42	20,63	23,08	19,17	23,00	25,63	19,67	21,67	23,82	20,0	20,90	23,33	19,67	22,80	24,33
Вилояти Суғд	13,98	15,51	18,09	14,21	17,45	22,92	14,30	16,82	22,06	14,09	16,21	18,05	14,24	17,11	20,06
Вилояти Хатлон	15,00	15,08	18,28	14,80	18,00	25,00	14,39	16,80	21,58	15,00	14,80	18,00	15,00	16,33	20,33
ВМКБ	х	19,51	21,71	19,51	20,00	28,51	19,51	19,84	28,51	х	19,51	20,67	х	19,51	26,34
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	16,13	17,68	20,29	16,92	19,61	25,52	17,02	18,78	23,99	16,36	17,85	20,01	16,30	18,94	22,77
Тухм 10 дона															
ш. Душанбе	7,84	7,89	8,24	8,13	8,47	8,79	7,87	8,23	8,41	7,60	7,40	7,53	8,73	8,17	8,73
Вилояти Суғд	6,92	7,43	7,59	7,73	7,85	7,92	7,49	7,36	7,79	6,58	6,74	6,86	8,27	7,75	8,29
Вилояти Хатлон	7,45	7,80	7,97	8,39	8,11	8,25	7,52	7,77	8,08	6,90	7,30	7,33	8,61	7,97	8,67
ВМКБ	х	9,55	9,70	9,93	9,78	9,42	9,49	9,84	9,59	х	9,49	9,34	х	9,28	9,84
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	7,40	8,17	8,38	8,55	8,55	8,59	8,09	8,30	8,47	7,03	7,73	7,77	8,54	8,29	8,88

Замимаи 5. Нишондиҳандаҳои ҷудогонаи буҷети хонаводаҳо аз рӯи гурӯҳҳои даҳфоизаи аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумотҳои тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

	Ҳамаи хонаводаҳо				*аз он ҷумла:* шаҳрҳо				деҳот			
	10 фоизи аҳолии таъминоташ камтарин		10 фоизи аҳолии таъминоташ пурра		10 фоизи аҳолии таъминоташ камтарин		10 фоизи аҳолии таъминоташ пурра		10 фоизи аҳолии таъминоташ камтарин		10 фоизи аҳолии таъминоташ пурра	
	нимсолаи I с.2018	нимсолаи I с.2019	нимсолаи I с.2018	нимсолаи I с.2019	нимсолаи I с.2018	нимсолаи I с.2019	нимсолаи I с.2018	нимсолаи I с.2019	нимсолаи I с.2018	нимсолаи I с.2019	нимсолаи I с.2018	нимсолаи I с.2019
Даромадҳои пулӣ (сомонӣ)	99,68	119,90	952,28	1086,55	143,26	171,03	957,46	1163,89	83,38	101,28	950,23	1058,33
аз он ҷумла:												
даромадҳои меҳнатӣ	53,39	69,46	378,29	422,63	104,84	123,92	545,78	652,03	34,51	49,62	317,05	338,93
пардохтҳои иҷтимоӣ (нафақа, стипендия, ёрдампулӣ ва дигар пардохтҳо)	18,53	19,14	33,4	36,22	18,51	21,12	47,05	50,55	18,43	18,24	28,40	30,99
Мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ, хӯроки чорво, чорво ва ғайра	1,57	2,37	132,51	133,14	-	-	5,74	0,16	2,13	3,23	178,79	181,66
Дигар мадохилот (аз он ҷумла интиқоли маблағҳо)	26,19	28,94	408,08	494,56	19,91	25,99	358,89	461,15	28,32	30,01	425,98	506,75
Хароҷоти пулӣ (сомонӣ)	219,48	225,76	731,05	785,39	202,70	236,43	742,82	990,44	224,63	221,87	726,62	710,57
аз он ҷумла:												
хароҷоти истеъмолӣ	208,46	210,66	594,69	669,01	188,31	221,64	672,32	886,37	214,57	206,66	566,24	589,70
харид кардани хӯрокворӣ якҷоя бо хӯроки умумӣ	112,84	131,87	242,24	282,77	114,99	135,71	311,32	411,69	111,43	130,47	216,96	235,73
харид кардани молҳои ғайриозуқа барои истифодаи шахсӣ	64,30	42,86	245,24	254,88	29,63	39,04	218,88	260,92	76,46	44,25	254,82	252,68
пардохти хизматрасонӣ	31,28	31,58	106,37	130,76	43,64	30,86	140,32	100,70	26,64	31,85	93,95	100,70
хариди машрубот	0,04	0,08	0,85	0,59	0,05	0,04	1,80	0,60	0,04	0,10	0,50	0,58

	Ҳамаи хонаводаҳо				***аз он ҷумла:***							
					шаҳрҳо				**деҳот**			
	10 фоизи аҳолии таъминоташ камтарин		**10 фоизи аҳолии таъминоташ пурра**		**10 фоизи аҳолии таъминоташ камтарин**		**10 фоизи аҳолии таъминоташ пурра**		**10 фоизи аҳолии таъминоташ камтарин**		**10 фоизи аҳолии таъминоташ пурра**	
	нимсолаи I с.2018	**нимсолаи I с.2019**	**нимсолаи I с.2018**	**нимсолаи I с.2019**	**нимсолаи I с.2018**	**нимсолаи I с.2019**	**нимсолаи I с.2018**	**нимсолаи I с.2019**	**нимсолаи I с.2018**	**нимсолаи I с.2019**	**нимсолаи I с.2018**	**нимсолаи I с.2019**
Як узви хонавода дар як моҳ истеъмол кардааст, килограмм												
Маҳсулоти нонӣ	12,76	12,75	14,03	13,66	11,19	10,80	12,40	13,37	13,25	13,46	14,63	14,28
Картошка	2,96	3,10	3,85	4,00	2,92	2,93	3,98	4,15	2,96	3,15	3,80	4,10
Сабзавоту полизӣ	6,26	6,17	9,73	9,33	5,98	5,49	10,30	10,86	6,32	6,41	9,52	9,10
Мева, буттамева, меваи хушк	0,78	0,78	1,84	1,80	0,92	0,80	2,27	2,16	0,72	0,77	1,68	1,73
Гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	0,73	0,74	1,85	0,00	0,76	0,75	2,13	2,17	0,72	0,73	1,75	1,76
Шир ва маҳсулоти ширӣ	4,98	5,41	7,73	1,82	2,62	2,68	7,13	8,22	5,81	6,40	7,96	6,99
Моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,02	0,02	0,06	0,00	0,01	0,01	0,09	0,08	0,02	0,02	0,05	0,04
Тухм (дона)	0,05	0,06	11	11	5	5	12	14	5	5	10	11
Қанд ва маҳсулоти қаннодӣ	1,12	1,07	1,65	1,57	1,05	0,88	1,63	1,65	1,14	1,14	1,66	1,60
Равғани растанӣ ва дигар равғанҳо	1,38	1,35	1,80	1,62	1,26	1,16	1,69	1,68	1,42	1,42	1,84	1,66

Замимаи 6. Тақсимоти хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи даромади пулии умумии ҳар аъзои хонавода ва даромади дар ихтиёрдоштаи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нимсолаи I солҳои 2018-2019 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз)

	Тақсимот аз рӯи даромади пулӣ дар нимсолаи I соли 2018			
	умумӣ		дар ихтиёрдошта	
	шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	аҳолии онҳо	шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	аҳолии онҳо
Ҳамагӣ	2960	17436	2960	17436
аз он ҷумла				
даромади пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ дар як моҳ, сомонӣ				
то 120,00	6,4	7,8	6,8	8,1
120,01-160,00	7,7	9,9	8,1	10,4
160,01-200,00	10,8	12,6	11,5	13,3
200,01-240,00	10,8	12,2	11,3	12,7
240,01-280,00	10,3	11,0	10,3	10,8
280,01-320,00	8,6	8,7	8,7	8,6
320,01-360,00	7,4	7,2	7,4	7,2
360,01-400,00	7,0	6,4	6,8	6,1
400,01-440,00	4,4	3,9	4,2	3,7
440,01-480,00	4,0	3,4	4,0	3,5
480,01-520,00	3,7	3,0	3,5	2,7
520,01-560,00	2,7	2,2	2,5	2,0
560,01-600,00	2,3	1,9	2,0	1,6
600,01-640,00	1,6	1,3	1,8	1,5
640,01-680,00	1,4	1,1	1,2	0,9
680,01-720,00	1,4	1,2	1,2	1,0
720,01-760,00	1,0	0,8	1,0	0,7
760,01-800,00	1,1	0,8	0,9	0,6
800,01ва зиёд	7,2	4,7	6,7	4,4

	Тақсимот аз рӯи даромади пулӣ дар нимсолаи I соли 2019			
	умумӣ		дар ихтиёрдошта	
	шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	аҳолии онҳо	шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	аҳолии онҳо
Ҳамагӣ	2960	17165	2960	17165
аз он ҷумла				
даромади пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ дар як моҳ, сомонӣ				
то 120,00	4,0	4,9	4,2	5,1
120,01-160,00	5,0	6,4	5,5	7,0
160,01-200,00	8,4	10,5	8,6	10,8
200,01-240,00	8,4	9,6	8,9	10,3
240,01-280,00	9,8	11,0	10,3	11,5
280,01-320,00	9,1	9,9	9,2	9,9
320,01-360,00	8,0	8,3	7,4	7,5
360,01-400,00	6,9	6,6	7,1	6,6
400,01-440,00	5,3	4,9	5,9	5,4
440,01-480,00	5,3	4,7	4,8	4,3
480,01-520,00	4,3	3,7	4,0	3,5
520,01-560,00	3,3	2,8	3,2	2,7
560,01-600,00	3,4	2,8	3,0	2,4
600,01-640,00	2,2	1,9	2,2	1,9
640,01-680,00	1,7	1,4	1,8	1,4
680,01-720,00	2,0	1,6	1,7	1,3
720,01-760,00	1,3	1,0	1,4	1,1
760,01-800,00	1,5	1,2	1,5	1,1
800,01 ва зиёд	10,3	6,9	9,3	6,2

Замимаи 7. Хароҷоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

	дар нимсолаи I соли 2018						дар нимсолаи I соли 2019					
	ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
Хароҷоти пулӣ	**322,86**	**364,38**	**307,07**	100	100	100	**363,87**	**446,96**	**332,96**	100	100	100
аз он ҷумла:												
Хароҷоти истеъмолӣ	**289,07**	**337,59**	**270,84**	89,5	92,6	88,2	**330,05**	**411,39**	**299,85**	90,7	92,0	90,0
аз он ҷумла:												
барои хӯрок	158,64	186,07	148,34	49,1	51,1	48,3	183,02	224,60	**167,56**	50,4	50,2	50,3
барои хариди молҳои ғайриозуқа	81,67	79,86	82,13	25,3	21,9	26,7	87,66	94,13	85,12	24,1	21,1	25,6
аз он ҷумла:												
либос, пойафзол, газвор	25,72	30,94	23,78	8,0	8,5	7,7	28,15	35,17	25,6	7,7	7,9	7,7
мебел ва ашёи фарҳангию маишӣ	8,48	8,51	8,45	2,6	2,3	2,8	9,95	12,12	9,14	2,7	2,7	2,7
Доруворӣ, асбобу анҷоми тиббӣ	11,31	13,24	10,58	3,5	3,6	3,4	12,43	16,02	11,10	3,4	3,6	3,3
маводҳои сохтмонӣ	14,88	4,87	18,46	4,6	1,3	6,0	12,74	5,20	15,45	3,5	1,2	4,6
сӯзишворӣ	1,46	0,51	1,8	0,5	0,1	0,6	1,93	0,48	2,45	0,5	0,1	0,7
барои хариди маснуоти тамоку	0,38	0,27	0,42	0,1	0,1	0,1	0,49	0,44	0,51	0,1	0,1	0,1
барои хариди машрубот	0,22	0,27	0,2	0,1	0,1	0,1	0,19	0,21	0,18	0,1	0,05	0,1
пардохти хизматрасонии шахсӣ	48,55	71,39	40,17	15,0	19,6	13,1	59,18	92,44	47,00	16,3	20,7	14,1
аз он ҷумла:												
пардохти хизмати коммуналӣ	21,61	34,19	17,01	6,7	9,4	5,5	25,31	42,01	19,20	6,9	9,4	5,8
аз он ҷумла:												
манзилгоҳ	0,53	1,42	0,2	0,2	0,4	0,1	0,62	1,50	0,3	0,2	0,3	0,2
хизмати коммуналӣ	21,08	32,76	16,81	6,5	9,0	5,5	24,69	40,51	18,9	6,7	9,1	5,7

	дар нимсолаи I соли 2018						дар нимсолаи I соли 2019					
	ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
аз он ҷумла пардохти қувваи барқ	10,69	19,69	7,41	3,3	5,4	2,4	12,90	22,43	8,90	3,5	5,0	2,7
пардохти хизмати маишӣ	3,68	3,23	3,83	1,1	0,9	1,2	3,64	3,80	3,57	1,0	0,9	1,1
аз он ҷумла барои дӯхту таъмири либосу пойафзол	0,77	0,52	0,86	0,2	0,1	0,3	0,87	0,79	0,90	0,2	0,2	0,3
хизмати фарҳангию маърифатӣ	0,14	0,22	0,12	0,04	0,06	0,04	0,12	0,26	0,12	0,03	0,06	0,04
пардохт барои таҳсил	3,42	4,66	2,96	1,1	1,3	1,0	4,89	9,88	3,06	1,3	2,2	0,9
пардохт барои ёрии тиббӣ	3,51	5,70	2,72	1,1	1,6	0,9	4,44	8,24	3,05	1,2	1,8	0,9
пардохт барои санаторияю муолиҷа, инчунин истироҳат	0,04	0,03	0,04	0,01	0,01	0,01	0,22	0,19	0,23	0,06	0,04	0,07
пардохти хизмати нақлиёт	13,0	15,85	11,95	4,0	4,4	3,9	16,02	19,42	14,76	4,4	4,3	4,4
пардохти хизмати алоқа	5,27	7,39	4,49	1,6	2,0	1,5	6,34	8,94	5,39	1,7	2,0	1,6
пардохти хизмати соҳаи ҳуқуқ	0,29	0,41	0,25	0,1	0,1	0,1	0,15	0,10	0,16	0,04	0,02	0,04
Андозҳо ва дигар пардохтҳо	9,39	16,51	6,79	2,9	4,5	2,2	12,07	22,63	8,22	3,3	5,5	2,5
Дигар хароҷот	24,4	10,28	29,44	7,6	2,8	9,6	21,73	12,97	24,88	5,9	2,9	7,4

Тақсимоти хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи хароҷоти истеъмолӣ дар нимсолаи I соли 2018 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо; ба ҳисоби фоиз)

	Шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	Аҳолии онҳо	Хонаводаҳое, ки иборат аст аз:					Хонаводаҳое, ки фарзандони то 16 сола доранд	аз он ҷумла хонаводаҳои дорои			
			1 нафар	2 нафар	3 нафар	4 нафар	5 нафар ва зиёдтар		1 фарзанд	2 фар-занд	3 фар-занд	4 фарзанд ва бештар
Ҳамагӣ	3000	17081	25	136	307	471	2022	2458	639	707	612	500
аз он ҷумла аз рӯи хароҷоти истеъмолӣ ба ҳар нафар аҳолӣ дар як моҳ, сомонӣ												
то 120,00	4,7	6,8	0,0	0,0	0,7	1,3	6,5	5,6	2,0	3,4	4,9	14,0
120,01-160,00	10,8	13,7	0,0	0,7	2,6	3,4	14,6	12,4	5,5	11,0	15,2	19,8
160,01-200,00	13,1	15,1	0,0	2,9	5,5	8,1	16,3	14,2	9,9	12,4	15,2	20,8
200,01-240,00	14,4	15,6	4,0	0,7	6,8	13,4	16,8	15,6	14,4	16,3	15,0	17,0
240,01-280,00	11,4	11,3	0,0	2,2	9,4	13,0	12,0	12,0	12,2	13,2	13,2	8,4
280,01-320,00	9,0	8,5	0,0	2,2	8,8	10,6	9,1	9,1	8,8	9,5	11,8	5,8
320,01-360,00	7,4	6,6	8,0	3,7	8,5	9,8	6,9	7,0	7,5	9,8	7,2	2,4
360,01-400,00	6,1	5,4	4,0	6,6	9,4	9,1	4,9	5,8	8,8	5,0	5,6	3,6
400,01-440,00	4,9	3,9	12,0	8,1	8,5	7,4	3,5	4,6	7,7	4,2	3,9	1,8
440,01-480,00	2,9	2,2	0,0	8,8	7,5	3,8	1,7	2,2	3,4	2,7	1,1	1,2
480,00-520,00	2,7	2,1	0,0	8,1	5,5	4,2	1,6	2,3	3,6	2,4	1,6	1,2
520,01-560,00	2,3	1,7	8,0	8,1	6,5	2,1	1,3	1,8	3,6	1,3	1,0	1,4
560,01-600,00	1,6	1,2	0,0	6,6	2,9	1,7	1,0	1,3	1,9	1,7	1,1	0,4
600,01-640,00	1,4	1,1	8,0	4,4	2,3	1,9	0,9	1,2	1,7	1,7	0,7	0,4
640,01-680,00	1,0	0,7	0,0	2,9	1,6	2,8	0,4	1,0	1,6	1,4	0,3	0,4
680,01-720,00	1,0	0,7	4,0	4,4	2,6	1,3	0,5	0,9	1,9	0,8	0,5	0,0
720,01-760,00	0,8	0,5	4,0	5,9	1,3	1,1	0,2	0,4	0,9	0,3	0,0	0,4
760,01-800,00	0,4	0,2	8,0	2,2	1,0	0,4	0,1	0,2	0,6	0,3	0,0	0,0
800,01 ва зиёд	4,0	2,6	40,0	21,3	8,5	4,7	1,5	2,4	4,1	2,7	1,6	1,0

Тақсимоти хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи хароҷоти истеъмолӣ дар нимсолаи I соли 2019 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз)

	Шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	Аҳолии онҳо	Хонаводаҳое, ки иборат аст аз:					Хонаводаҳое, ки фарзандони то 16 сола доранд	аз он ҷумла хонаводаҳои дорои			
			1 нафар	2 нафар	3 нафар	4 нафар	5 нафар ва зиёдтар		1 фарзанд	2 фарзанд	3 фарзанд	4 фарзанд ва бештар
Ҳамагӣ												
аз он ҷумла аз рӯи хароҷоти истеъмолӣ ба ҳар нафар аҳолӣ дар як моҳ, сомонӣ												
то 120,00	1,5	2,4	0,0	0,0	0,0	0,2	2,1	1,7	0,5	0,4	1,5	5,5
120,01-160,00	5,7	7,9	0,0	0,0	0,3	2,5	7,7	6,8	0,9	6,4	7,6	13,7
160,01-200,00	11,0	14,5	0,0	0,8	1,6	5,0	14,6	12,6	6,7	8,4	15,5	22,7
200,01-240,00	13,5	16,1	0,0	0,8	5,6	8,0	17,1	15,3	10,3	14,7	18,9	18,4
240,01-280,00	12,1	13,8	0,0	2,3	3,9	10,3	14,8	13,7	12,0	13,9	15,2	13,7
280,01-320,00	9,4	10,1	0,0	1,6	6,2	9,6	10,7	10,0	9,8	9,5	11,0	10,0
320,01-360,00	9,5	9,4	0,0	2,3	8,5	13,7	9,5	10,3	12,9	11,2	10,2	5,9
360,01-400,00	6,9	6,2	3,8	3,9	8,5	11,4	6,0	6,8	8,3	9,2	6,0	2,4
400,01-440,00	5,6	5,0	0,0	7,8	7,5	9,8	4,5	4,6	6,4	5,3	4,0	2,0
440,01-480,00	4,0	3,1	7,7	10,9	9,5	9,8	2,4	3,4	5,7	4,0	2,1	1,2
480,00-520,00	3,2	2,6	3,8	8,6	4,9	5,7	2,2	2,9	4,8	3,8	1,8	0,4
520,01-560,00	2,9	2,4	0,0	4,7	5,6	5,5	1,8	2,5	4,3	2,2	2,3	1,0
560,01-600,00	2,3	1,7	0,0	7,8	6,2	3,0	1,3	1,8	3,1	2,7	0,8	0,2
600,01-640,00	2,0	1,5	0,0	7,0	5,2	2,1	1,2	1,6	2,9	1,8	0,3	1,2
640,01-680,00	1,2	0,9	0,0	4,7	4,6	0,9	0,5	1,0	2,0	1,0	0,6	0,2
680,01-720,00	1,2	0,9	7,7	6,3	2,9	0,9	0,7	1,0	2,3	0,8	0,3	0,4
720,01-760,00	0,9	0,6	7,7	3,9	2,9	1,1	0,3	0,5	0,5	1,1	0,3	0,0
760,01-800,00	0,6	0,4	0,0	1,6	2,0	0,9	0,2	0,5	1,1	0,4	0,3	0,0
800,01 ва зиёд	5,2	3,4	69,2	25,0	14,1	3,9	2,2	2,9	5,7	3,2	1,0	1,2

Замимаи 8. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

(дар як моҳ; кг)

	дар нимсолаи I соли 2018			дар нимсолаи I соли 2019		
	Ҳамагӣ	аз он ҷумла:		Ҳамагӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
Маҳсулоти нонӣ	13,5	12,8	13,8	13,4	13,0	13,6
Картошка	3,4	3,7	3,3	3,5	3,7	3,4
Сабзавоту полизӣ	8,9	9,9	8,6	8,7	9,6	8,4
Мева ва буттамева, хушкмева	2,3	2,0	2,4	2,5	2,6	2,4
Қанд ва маҳсулоти қаннодӣ	1,3	1,5	1,3	1,3	1,4	1,2
Гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	1,1	1,3	1,0	1,1	1,4	1,0
Моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,03	0,05	0,02	0,02	0,03	0,02
Шир ва маҳсулоти ширӣ	6,1	4,7	6,6	6,1	4,9	6,6
Тухм, (дона)	8	8	8	8	8	8
Равғани растанӣ ва маргарин	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

БУЛЛЕТЕНИ ИТТИЛООТӢ ДАР БОРАИ БЕХАТАРИИ ОЗУҚАВОРӢ ВА КАМБИЗОАТӢ

/дар зери таҳрири - Директори
Агентии омори назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон - Ҳасанзода Г.К.
734025 Тоҷикистон ш.Душанбе, кӯчаи Бохтар 17/

Фармоиши № 129

Адади нашр 75 нусха

Ба чоп супурда шуд «25» сентябри соли 2019

Раёсати табъу нашри таъҷилӣ МД МКҲ -ии

Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон